

05

A

2444

DEMONSTRATIO EVIDENS

Problematis de,

DONIS VERE IN-
FINITIS, AC INCREATIS,
HUMANÆ CHRISTI NATURÆ

à λόγῳ verè, & realiter communicatis;

*Quam CHRISTO, unico omnium nostrum supremo
Magistro, clementer juvante, in Academia VVitebergensi,*

SUB PRÆSIDIO

BALTHASARIS MEISNERI SS.

Theolog. Doct. Profell. publ. & p.t.
Rectoris Magnifici;

Ad diem 24. Martij,

*Ventilandam, exercitij gratiâ,
publicè proponit*

COELESTINUS MISLENTA, ANGER-
BURGENS. BORUSSUS.

WITTEBERGÆ,

E Typographéo Johannis Gormanni,

ANNO M. DC. XV.

DEMONSTRATIONE EVIDENS

Problematis de

DOMINI VERE IN

FINITIS AC INCREDITIS

HUMANAE CHRISTI NATURAE

et personae & realiter communione

Quam CHRISTO. unice omnium nostrum sapienter
Magistro Clemente Johannes in theologiae Professor

sub praesidio

BALTHASAR MESSNERI SS.

Theologiae publ. & p. r.

Abbas

Universitatis exercitio gratia

05 A 2444

COELESSTIS MISSENTA ANGEL.

BURGENS. BOKUSUS.

WITTEBERG.

E Typographo Johannis Gormanii

M D C X X

Proloquium.

Merito Beatus Cassianus, heresium indolem & ingenium perpendens, eas hydrae ^{Hereses hydrae} similes pronunciauit. Sicut enim Hydra ^{similes.} olim capitibus descetis, numerosius per sua damna creuisse, tradunt Poetarum oracula, scilicet, dum quicquid ferrum secantis abscederet, totum id fecunditas prodigiosa geminaret. Ita quoque haereses, quae aduersum nos linguis ferilibus sibilant, virus lethale jaciunt, & resectis capitibus renascuntur. Semper namque tulit mater ^{Hereses sem-} nostra Ecclesia monstrosos partus; semper has in-^{per in Ecclesia} felices, dominici agri seges, lappas, sentesque tolera-^{reperita.} vit, & assiduum in ea suffocantis zizaniae germen emerfit. Excreverunt quondam, & in publicum prodierunt, Jesu Domini nostri, jurati hostes quamplurimi. Ebionitae, incarnationem Christi asserentes, diuinitatis conjunctione eam nudarunt: Apollinaristae, hominem unitum DEO inconsiderate intelligentes, humanam eum non habuisse animam male crediderunt; Photiniani, licet Jesum, qui ex virgine natus est, Deum dixerint; male tamen cum principio hominis, principium fuisse DEI

Nestoriani
& Calviniani
in iisdem
armis in
oppugnando
Christum
utuntur.

confinixerunt: Eutychniani, in unione duarum naturarum in Christo confusionem, abolitionem, & exequationem adstruxerunt: Nestoriani denique duplicem personam in Christo fingentes, & unionem ejusdem rumpentes. Nostrorum quoque patrum memoriâ, ex antiquâ Nestorianorum stirpe secta surrexit, cum iis tam multa habens communia, contra Christi personam, ac majestatem, ut dubium sit admodum, num antiqua magis, an potius recens haberi debeat: Nova quippe adsertoribus Calvinianis, sed vetusta erroribus. Etsi namque Calviniani unitatem personæ, nobiscum asserere videntur: eam tamen cum antiquis Nestorianis, negando veram, & realem communicationem, reverâ, divellere, & solvere, deprehenduntur. Pestiferum hoc virus dudum orthodoxa antiquitas ad orcum damnavit: Cujus damnationis sententia eandem jure efficaciam obtinere debet in novis, quam pristino seculo habuit in prioribus hereticis, ob easdem radices, ob eosdem errores. Sed ne præjudicio magis adversum eos, quam judicio uti velle existimemur; eorum sententiam hac disputatione examinare, & orthodoxam stabilire, opere precium duximus: sumentes in omnibus scutum fidei, & gladium spiritus, nempe verbum DEI, ut ita resurgens vetusti Draconis caput, idem divini

ser-

sermonis gladius defecet, qui prius in antiquis ser-
pentibus amputavit. Et quia renascentes Colubri,
pestiferos in Ecclesia Domini, agunt flatus, & ta-
bescere quosdam sibilis suis faciunt: jungenda
est propter novas infirmitates, antiquis curationi-
bus, recens medela; ut simul illud, quod ante nos a-
ctum est, valeat ad languoris damnationem: tum
hoc, quod nunc agimus conducat ad languentium
sanitatem. Adsit modò disputationi [ut verbis Cassiani u-
tar] ac sermone de se habito, ipsa veritas, & pietate illà, quã De-
um ex homine dignata est, humanis erroribus opituletur!

I.
PROBLEMA
THESIS I.

*Caro CHRISTI, donorum verè infinitorum,
æternorum, ac increatorum, verè, &
realiter, particeps est facta.*

II. Antequam ad problematis hujus confirmationem deve-
niamus, prius terminos ejusdem, tam ex parte *subiecti* quàm ex
parte *predicati* evolvemus.

II.
Explicatio ex parte subiecti.

III. Subjectum est caro, quæ vox hoc loco, Phrasi Hebræã,
sumitur pro homine toto *συνεδοχικῶς*, ut Gen. 6. v. 3. ac denotat
alteram partem in personâ Christi, contradistinctam τῷ λόγῳ,
cui personæ *ἀσυνθέτῳ*, & simplici. Nam Christus τὸ συναμφοτέ-
ρον νοεῖται, uti loquitur Athanas. orat. 15. contra Arrian. quippe Chri-
stus

Dua in
Christo na-
tura.

stus ἐν ᾧ ἔσονται ἐς τὸ συνδεδέν ἐκ θεῶ, καὶ ἀνθρωπότητ. Damasc. l. 3. orth. Fid. c. 3. Proinde dua natura in Christo, modo impervestigabili, & singulari, unita reperiuntur, primò divina, τὸ λόγος, deinde humana, ex Mariâ virgine assumpta; illa creator, hæc creatura; illa Deus, hæc homo, corpore, & anima rationali constans.

IV. Ceterùm ad determinationem subjecti, additur in problemate, caro Christi, i. ut constet, non esse quæstionem de carne ut καθόλος, nec de carne ἐν τῷ εἶδει, sed de carne ἐν αὐτῷ seu in Individuo, prout est τόδε τι hoc aliquid. Nam τὴν ἐν αὐτῷ τὴν ἀνθρώπιν ἔσαν ἐν τῷ εἶδει ἀνάλαβε (videlicet ὁ λόγος) ἀπαρχὴν ἑξ ἡμῶν φύσεως. Ita ut intelligatur hæc massa, Naturæ humanæ ex substantia Mariæ virginis suscepta. Damasc. l. 3. orth. F. c. 11. 2. ut constet, carnem hanc, seu humanam naturam, non esse ἀνθρωπότητι, vel extra τὸν λόγον subsistentem, ante vel post susceptionem, & unionem, sed ἐνυπόστατον, ὑποστῆσαν ἐν αὐτῇ ὑποστῆσει τὸ λόγος. Damasc. lib. 3. d. l. c. 9. vid. & c. 2. & 23.

V. Ad pleniorẽ subjecti explanationem, sequentia addimus διδόρφα & indubitata Axiomata.

1. *Caro Christi seu humana in Christo natura nostra per omnia, excepto peccato, est ὁμοίσι, seu ejusdem essentia cum nostrâ.*

Nam ὁ λόγος non Phantasma aliquod, nec Angelos; sed verum corpus, & animam humanam assumpsit, ad opus redemptionis expediendum Rom. 8. v. 3. Col. 1. v. 14. 22. Hebr. 2. v. 14. Hinc Augustin. qui negat Christum verum hominem; non est pro illo Christus mortuus. Irenæus, & Tertullianus sæpissimè veritatem humanæ naturæ Christi, probant ex sanguine, quem Christus pro nobis effudit. Hoc sensu in sacris Christus vocatur semen mulieris Gen. 3. v. 15. semen Abrahæ Galat. 3. v. 16. Hebr. 2. v. 16. filius hominis Dan. 7. v. 13. Matth. 8. v. 20. c. 16. v. 13. c. 20. v. 18. c. 24. v. 27. 30. 37. c. 25. v. 13. 31. Joh. 3. v. 27. Vir Actor. c. 2. v. 22. c. 17. v. 31. filius Mariæ virginis Esa. 7. v. 14. Matth. 1. v. 16. Gal. 4. v. 4. filius David, Matth. c. 20. v. 30. 31. c. 21. v. 9. c. 22. v. 42. Homo 1. Timoth. 2. v. 5. Ioh. 10. v. 33. Virga & surculus de radice Isai. Esa. 11. v. 1. c. 42. v. 1. c. 53. v. 2. Apoc. 22. v. 16. Unde nos non erubescit vocare fratres, Christus Hebr. 2. v. 11.

2. CATO

2. *Caro Christi, seu humana natura in λόγῳ, essentialibus, & naturalibus proprietatibus corporis, & animæ humanæ est prædita.*

Quod enim haber essentialiam; haber simul essentialia consequentia. Atqui caro Christi haber τὴν ἐσσιώδη humanæ naturæ; nempe corpus & animam, humanam seu essentialia constitutiva. Ergo ab ea nemo sequestrare sanus audebit essentialia consecutiva, quæ naturam veluti secunda momenta comitantur. Est itaq; caro Christi quanta, partem extra partem habens, tribus dimensionibus constans, ideoq; finita. potentiâ vegetativâ, sensitivâ, & rationali prædita, etsi quæ sunt aliæ κατ' αὐτὸ affectiones naturales, & ordinatæ, de Christi carne prædicari aptæ.

3. *Caro Christi, proprietates naturales, in unionione hypostaticâ, vel post eam, neutiquam amisit, sed eas in æternum retinet.*

Axioma hoc Ecclesiâ orthodoxa tuetur contra Eutychianos; & cæteros hæreticos, naturarum, & proprietatum confusione in Christo asserentes; docens, tum in ipsâ unionione, tum post; ut pote, nativitatem, passionem, mortem, resurrectionem, & ascensionem in cælos; humanam naturam Christi, proprietates naturales nullatenus deposuisse, vel amisisse, sed semper factas, tectas retinuisse. Id quod tamen statuens, non destruet κοινωσίαν realem divinatorum Idiōmatum τῆς λόγῳ, ut pote, omnipotentia, omniscientia, omnipræsentia &c. uti visum fuit *Danao ad cap. 3. Dñ. Chemnicij, & Sadeeli de verit. human. natur.* Aliud namque est habere idiōmata ejusmodi ex proprietate natura, aliud verò per aliud participare eadem, videlicet ex vi Unionis alterius naturæ, uti infra patebit.

VI. Neque hæc duo inter se pugnant, multò minùs contradictoriè sibi invicem opponuntur: *Humana Christi natura in illa unionione essentialia suas proprietates retinet: Et humana natura, proprietates essentialia Deitatis τῆς λόγῳ participat.* Siquidem quævis natura in Christo, tam divina, quàm humana, in ipsâ quoque unionione, dupli-

cerni

Duplex re- cem sortitur respectum, videlicet Naturalem, & personalem; ut
 spectus natu tradit Damascen. lib. 3. orthodox. F. 6. 5. Naturalis orthodoxis patribus
 rarum in is dicitur, à quo naturæ essentialiter in ipsâ Unione distinctæ nu-
 Christo. merantur, qui tamen numerus $\sigma\kappa\eta\ \epsilon\gamma\gamma\omega\lambda\epsilon\gamma\alpha\ \delta\iota\alpha\iota\rho\epsilon\tau\omega\ \Delta\lambda\theta\epsilon\tau\omega\ \text{Civ}$
 Naturalis. $\alpha\lambda\lambda\ \sigma\tau\epsilon\lambda\omega\ \text{Civ}\ \kappa\alpha\iota\ \Delta\lambda\theta\epsilon\tau\omega\ \eta\eta\ \epsilon\upsilon\ \alpha\upsilon\tau\alpha\sigma\iota\varsigma$. h. e. non efficit divisionem, di-
 Personalis. stantiam, mutationem, & scissionem in ipsis. Personalis verò est
 is, in quo non numerantur naturæ; sed attenditur Unitas perso-
 næ, quatenus utraque natura in uno supposito, vel ut unum quid
 personale consideratur. Sic naturali respectu $\lambda\acute{o}\gamma\omega\ \text{Civ}$ in ipsâ et-
 iam unione, in se suisque proprietatibus distinctè quidem, sed nõ
 separatè considerari potest, ut gigni à patre ab æterno: Spiritum
 Sanctum cum patre spirare &c. Hæc enim, & similia compe-
 tunt $\lambda\acute{o}\gamma\omega$ in ipsâ quidem unione cum carne; sed non respectu
 unionis, ideo quòd ejusmodi attributa $\lambda\acute{o}\gamma\omega\ \text{Civ}$ non ex $\epsilon\nu\acute{\alpha}\lambda\epsilon\iota\varsigma$
 cum carne, & sic in tempore acceperit, sed ab æterno obtinuerit
 per æternam sui generationem: Personali verò respectu, idem $\lambda\acute{o}\gamma\omega\ \text{Civ}$
 considerari potest, quatenus jam unum $\upsilon\ \Phi\iota\sigma\iota\omega\delta\eta\mu\omega\upsilon$, cum
 assumptâ humanâ naturâ constituit, & quatenus eandem, cum
 omnibus ipsius actionibus, & passionibus, sibi appropriat. Eo-
 dem modo, naturam humanam, in ipsâ unione, respectu naturali con-
 siderare possumus, dum eam distinctè intuemur in se, ac suis pro-
 prietatibus: Personali verò, cum attendimus, quid non distinctè,
 caro Christi considerata ex suis naturalibus proprietatibus, & sic
 nobiscum commune obtineat, sed quid ex unione cum $\lambda\acute{o}\gamma\omega$
 singulare, & planè divinum adeptâ sit, vel ex gratiâ partici-
 parit.

VII. Quibus respectibus observatis, & adhibitis, ruet ficta
 & pieta Calvinianorum $\alpha\nu\tau\iota\Phi\alpha\lambda\epsilon\iota\varsigma$ illa, adstroitur autem sub-
 ordinatio. Non itaque contradictorium est asserere: humanam
 naturam à $\lambda\acute{o}\gamma\omega$ assumptam, in se, & naturali respectu, potestate,
 scientiâ finitâ, & creatâ præditam, in certo aliquo loco esse,
 respectu autem personali, esse omnipotentem, omnisci-
 am, ubique esse, quatenus ea in $\lambda\acute{o}\gamma\omega$ & à $\lambda\acute{o}\gamma\omega$ assumpta,
 cum

cum ipso unum constituit *ἡ ὁμοῦς*, inq; eo subsistens partici-
pare dicitur de omnipotentia, omniscientia, & illocali existendi
modo, & omnem loci conditionem, longè, lateq; excedere, pro-
prietatibus naturarum semper salvis, & in aeternum inconcussis
maentibus.

III.

Explicatio ex parte predicati.

VIII. In prædicato duo veniunt probe excutienda, & pen-
tanda, nimirum, *objectum* communicationis, & ipsa *communicatio*
vel *participatio*.

IX. Quoad *objectum* communicationis; *triplicia à Theologis* Triplices affe-
stati solent *πᾶσι* naturæ humana Christi. *Primò τῶ ἐσώδη*, quæ i- ctiones huma-
p̄li καὶ αὐτὸ ἴσιν sunt, neque de solâ hac humanâ natura, sed etiam na natura in
de reliquis prædicari possunt; eaq; rorsum ita dividuntur, ut sint Christo.
vel *συστηνὰ* vel *καταπόσεια τῆ φύσεως*, h. e. vel *constitutiva*, vel 1. *Essentiales*
consecutiva, de quibus jam modò in subjecti explicatione dictum: *Consecutiva*
hoc loco addo, quòd *consecutiva* quædam sint *inseparabilia*, quæ se- *Inseparabiles.*
parari ab eadem nequeunt, ut finitam esse, potentia sensitivâ, vi-
dendi, &c. prædicam esse; quædam verò *separabilia*, quæ separata *Separabiles.*
ri ab eâ possunt, ut in loco esse, actu circumscriptum, actu videri,
actu palpari, etsi quæ sunt alia, non ad τὸ εἶναι veri & naturalis cor-
poris humani, sed potius ad τὴν ὕλην τὴν ὀυξέειαν in hac vitâ; in
altera verò cessaturam, pertinentia.

X. Deinde statuuntur à Theologis in humanâ naturâ, τὰ συμ- 2. *Acciden-*
βεβηκότα ἴδια, quæ nec essentiam humanæ naturæ constituunt, tales,
nec constitutam sequuntur necessariò, & referrî solent *partim*, ad
corpus, quales sunt naturales illæ *ἀδείκειαι*, ut, passio, mor-
fame, siti, & defatigatione esse afflictum. Nam & hæc non sunt
de essentia humanæ naturæ, sed ejus speciem post lapsum insecu-
ta: quibus Christus ex naturæ suæ conditione, minus subjectus
esse poterat, quippe *ἀναυαπηθῶ*; illas tamen sponte suscepit,
1. quia genus humanum lapsu perditum, non nisi morte, & passio-
ne interveniente, redimi debuit. 2. quia Deus in suâ naturâ *ἀ-*
παθῆς καὶ ἀζήναθῶ, mortis & passionis subjectum & *Ἐχένον*
organum assumere voluit; *partim* verò referrî solent *ad animum*,

ut sunt dignitates & *καρ' αμα* illa, vel qualitates creatæ, infu-
sæ, habituales, & subjectivè carni Christi inhabitantes.

XI. Aliàs vocantur *dona creata*, non tantum particularia quæ-
dam, certâ mensurâ, definito numero, & dimensis gradibus, sicut
in sanctis limitata, sed omnia dona divina, tota plenitudine, su-
perabundanti copiâ, summâ, & absolutissimâ perfectione, quæ
substantiæ creatæ in sese conferri possunt, ultra omne nomen,
numerum, & mensuram; quæ tamen non sunt ipsa essentialia
idiomata τῆς θεότητος, sed finita, & creata, quia sunt effecta e-
jus extra divinitatem, in humanam Christi naturam ita infusa, ut
in eâ formaliter, habitualiter & subjectivè inhæreant. *Scholasti-*
cis dicuntur *Supernaturalia*, & *prænaturalia*, ideo quod assumptæ
humanitati ex hypostatica unione cum Deitate, donata sint. *Alij*
vocant *Gratiam habitualem*, & quæ sequitur gratiam unionis non
ordine temporis, sed naturæ, & intellectus. Hoc sensu dicitur Je-
sus infans verè crevisse sapientiâ, & scientiâ, coram Deo, & ho-
minibus, Luc. 2, v. 40.

3. Supernaturalia.

XII. Tertiò statuuntur τὰ ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ, quæ hu-
manæ naturæ καὶ ἄλλο in sunt, nempe per & propter ἐνωσιν ἑωσιν
ἐνωσιν cum λόγῳ. Damascen. appellat οἰκεία διχήματα τῆς θεότη-
τος lib. 3. orth. c. 7. 15. & 17. Theologi vocant *Idiomata personalia*, vel
quasi personalia, ut quod caro subsistat in τῷ λόγῳ personâ, quod di-
catur vivifica, talis n. est, non καὶ. ἴσταν suam, συμβεβηκότι aliquo,
sed per unionem personalem. Aliàs dicuntur *dona increata*, & verè
infinita, ad differentiam donorum creatorum, & finitorum.

XIII. Calviniani priora duo genera priorum in naturâ
humanâ Christi haud in viti concedunt, præterea v. nullum aliud
agnoscunt: orthodoxi è contra duobus prioribus tertium, ut di-
ctum, addunt. Ubi nomine priorum complectuntur omnia il-
la, quæ non nisi Deo soli tribui possunt, ac debent, sive sint essen-
tialia sive extrinsecus ad eum relata.

XIV. *Communicationem* ipsam quod attinet, non admittimus,
hoc loco, illos *κωλυίας* modos, qui vel naturas confundunt, vel
personas duplicant, aut deniq; naturarum differentias, & proprie-
tates tam directè, quàm indirectè tollunt, de quib; vid. *Dn. Chemn.*
lib. de duab. Nat. c. 12. & 22. admittimus v. imò unicè intendimus, il-
lum *communicationis modum*, qui in scholis Philosophorum

Ἡ συνδύασις realis appellatur, quo id, quod proprium est subjecti unius communicatur verè, & realiter cum altero, per, & propter mutuam ἐνωσιν ac conso- ciationem. Ubi tamen non hoc volumus, ac si modus iste rem ὁλο- κλήρως in presenti negotio exprimat, manet namq; & hic myste- rium ἀνεξιχνίαστον & ἀπρόηστον; manet verissimum illud. Justinì qua- uterà, præter, & suprâ naturam, in ipsâ naturâ secundû divinâ po- tentiam sunt, ea impossibile est, posse credibilia facere, & quasi ob oculos ponere, secundum rationem, & modum ipsius naturæ.

XV. Sed propter eâ per cæteris, nostro scopo accommodatur, 1. quia in communicatione κατὰ συνδύασιν dantur duo subjecta realiter distincta, ita quoq; in personâ Christi. 2. illa subjecta per arctissimâ unionē sese invicē permeant, in κοινῶν καὶ συνδύασ- μων, idem h. l. fit. 3. in tali communicatione alterû unitorû aptum est agere, alterû pati, ita hîc nobilior natura perficit ignobiliore sibi unâ. 4. in ejusmodi cōmunicatione requiritur, ut unig proprii unum duntaxat sit πρῶτον δεκτικόν; quia propriû in aliud subjectû non transfertur, nec è subjecto in subjectum migrat, sic in Christi personâ, omnipotentix communicatæ πρῶτον δεκτικόν est divina & λόγος natura: simile de reliquis iudiciû. 5. dicta communicatio præsupponit non modò χεῖρον verû etιά κήσον propter ὁμοιότητων inmutuâ: licet non παρῆτος, sed ἀντίως; h. e. inæqualiter; quippe priorû κήσης uni subjecto πρῶτως ἀμείως, ceu πρῶτα & τῆς ὑποαρχεως δεκτικῶ; alteri v. δεύτερως ἐμμέσως & veluti subjecto κατῆγορίας competit. 6. communicatio dicta requirit prædicatio- nē unius de altero non συνώνυμον, sed παρώνυμον: eadē prædica- tio hic locum habet, ut dicere non liceat; humana natura in Chri- sto est Omnipotentia, omnisciētia, sed omnipotēs, omniscia; æquē ut efferre nefas, corpus est anima, sed animatû, ferrû est ignis, sed i- gnitû. 7. in tali cōmunicatione duplicia reperim⁹ idiomata, sc. ἐνεργη- τικῶ, à quib. cōmunicatio denominâs dicitur, ideo quod à sub- jecto & possideantur, & illud denominât, sic ob cōmunicatû ignē ferrû dicitur & calidû, & splendidû, & ἀνεργητῶ à quib. cōmunica- tio in denominans appellatur, ideo quod hic propria possideantur quidē à subjecto, illud tamē minimē denominât, v. g. licet levitas ignis ferro, formæ simplicitas materiæ, animæ spiritualitas corpo- ri cōmunicetur, ob subjecti cōmunicationē; ob id tamē ferrû nō dicitur leve, materia simplex, nec spirituale corpus: quia ejusmodi

mata se extra non proferunt, ideo nec subjectum denominant; cum denominatio fiat ab operatione; & si accidit ut denominent, tunc hoc fit mediante alio idiomate *ἐνεργητικῶ*. Similiter in nostra præsentī communicatione, duplicia deprehendimus divina idiomata, quædam *ἐνεργητικά*. quæ ad id, quod DEUS non est, sese exerunt, ut bonitas, omnipotentia, omnisapientia, iusticia, à quibus communicatio fit denominans, ideo quod ab humanâ naturâ Christi, & possideantur, & illam denominent; quædam verò *ἀνενεργητά*, quæ sese foras non exerunt, ut æternitas, spiritualitas, simplicitas, infinitas, à quibus communicatio inde nominans vocatur, propterea, quod licet ejusmodi propria, modo generali omnia humanæ naturæ communicentur, illam tamen non denominant, quia non operantur: quamvis mediantibus reliquis *ἐνεργητικαῖς ἰδιώμασι* denominent. Sic quod *ἀμέσως* perpetuam dicitur: caro Christi est æterna, infinita: id mediante *ἐνεργητικῶ* idiomate rectè effertur: caro Christi æternâ, & infinitâ omnipotentia est omnipotens, æternâ, & infinitâ omniscientia est omniscia, &c.

XVI. In Scholis Theologorum hic *κωνωνίας* gradus; modus *hypostaticus*, vel *personalis* appellatur, tum ad norandam causam *κωνωνίας*, quæ est *ἔνωσις ὑποστατική*, tum ad definiendum communicationis modum, qualis inter ea est, quæ ad unam personam, vel unum *ὑποκείμενον* uniantur.

I V.

Determinatioque sitū.

XVII. Explicatione terminorum necessariâ, ritè præmissâ, quaerimus jam: Num caro Christi, vel humana in Christo natura verè, & realiter sit particeps facta donorum, non tantum divinorum, quæ tamen sint creata, sed talium, quæ κατ' ἐξοχήν sunt *ἄσχετα*, increata, & infinita, sine ulla exæquatione, confusione, vel conversione, per & propter *συνδύασις* cum λόγῳ, arctissimam & unionem hypostaticam?

V.

K A T A Σ Κ Ε Τ Η.

XVIII. Adversarij in negativam abeunt; nos affirmativam, seu orthodoxam rusebimur; quam ut demonstremus, præmittimus.

mus nonnulla αἰτήματα, quibus postea subjungemus ipsa κατὰ
σκόλης θεωρήματα. addita utrobique declaratione, & proba-
tione.

Postulatum primum.

XIX. Medium quæstionis de communicatio-
ne donorum in creatorum, ac infinitorum, pri-
marium, & ad æquatum sit Scriptura sacra; se-
cundarium, autoritas orthodoxæ antiquitatis;
adventitium, vera principiorum Philosophico-
rum accommodatio.

XX. Duobus vehiculis ab errore liberamur, videlicet λόγῳ *Duobus admi-
θείῳ verbo divino, & λόγῳ ἀνθρώπινῳ* testimonio, & discursu humano. *niculis ab er-
Nos testimonio divino primariam vendicamus locum in nostra* *rore liberamus*
quæstione; hæc namque quia est Theologica, ideoque medium
ad sui probationem exigit ex eodem genere, sive ex eadem disci-
plinâ peritum, docente *Philosop. lib. 1. post. cap. 7. §. 1. & 4. & 5. cap.*
23. §. 4.

XX. *Secundarium* locum tribuimus venerandæ antiquitatis au-
thoritati, 1. quia quatenus ea sacris literis subordinatur, vim habet
in probandis conclusionibus Theologicis, humanam quidem,
magnam tamen. 2. quia jucundum nobis est ipsorum imitari lin-
guam, ubi ipsi locuti deprehenduntur cum spiritu S. cujus verba,
norma unica esse debent, omnium de divinis rebus locutionum:
tractant hoc argumentum prolixè, *Dn. Chemn. in suo aureo libr. de*
duab. Nat. & Dn. Hunn. lib. de person. Christi. Licet igitur hoc proba-
tionis genus non sit οἰκειον, & proprium, est tamen παρωδιον &
subsidiarium. Ulterius non extendimus autoritatem veterum,
moniti ab *Augustino lib. de unit. Eccles. cap. 3. Non attendendum in Eccle-*
siâ, hæc dico, hæc dicis; sed hæc dicit Dominus.

XXII. Tertium assignamus locum in hac quæstione, principijs
Philosophicis rectè accommodatis. Agnoscimus enim principia Phi-
losophica, pro eximio Sp. S. dono, dum se in suo continent hæmi-
sphærio, nec dominium in Heram suam affectant, quibus Theo-

Principia Phi-
losophica non
ad probandam
fidem, sed de-
clarandas theo-
logicas quæsti-
ones adhiben-
tur.

in hunc modum
-is de divi-
nitate dicitur

Calvinianorū
inscitia in ma-
le applicandis
Philosophicis
principijs.

logia interdum uritur, non ut fidem ex ijs prober, sed alia, quæ in hac doctrinâ traduntur, declarer, ratione itaq; utitur humanâ, ut argumento extraneo, & probabili, non a. ut proprio & necessario. Tale medium est, quod quæstionem hanc mysticam declarat *συ-
δύναμις*, ex lib. 2. de part. animal. c. 2. & 3. *δύναμις* & *ἐπιτέλεια* ex lib. de animâ, materiâ, & forma: corpus & anima, ferrum & ignis, &c. in quo tamen non proram & puppim [verba sunt Pelargi super Damasien. lib. 3. c. 17.] causâ nostrâ collocamus, ut opinatur Zanchius lib. de incarnat. nec ex re planè *καρποφυσικῆ* rem propè *φυσικῆ* facimus, eamq; ex rebus Physicis facillimè intelligi posse æstimamus, ut cavillatus est Sadact lib. de vent. hum. obj. 7. sed duo duntaxat inde adstruimus 1. unionem salvis naturis fieri posse non minus in personâ Christi, quàm in unione ignis, & ferri salvâ utriusq; naturæ proprietate. 2. propria Deitatis carnem non destruentia, non minus communicari assumptæ carni. quàm ferrò proprietates ignis. Hæc Pelargus d. l.

XXIII. Alioquin dum principia Philosophica, terminos, ac cancellos præscriptos exsiliunt, major in illis deprehenditur facilitas, quàm ab eis expectari possit utilitas in pomerio Theologico, uti loquitur Dn. Menzer. tom. 1. Giff. p. 49. facilitatem ejusmodi videmus & deprehendimus in Calvinianis ad communicationem priorum Deitatis negandam, Christi carni; *ἀπαιδὲ τῆς* principia ejusmodi torquentibus, ut pote, finitum non esse capax infiniti, propria communicata non manere propria, propria unius speciei esse incommunicabilia alteri speciei realiter diversæ, & alia sexcenta.

Postulatum Secundum.

XXIV. Divinæ & humanæ naturarum in CHRISTO una est hypostasis, nempè divina
τὸ λόγος.

XXV. Etenim unus est Christus, unus Filius, unus Dominus, per quem omnia, & nos in ipsum 1. Cor. 8. v. 6. 2. Cor. 5. v. 14. Ephes. 4. vers. 5. unus mediator DEI & hominum, 1. Timoth. 2. v. 5. 6. Hinc argumentor: Christus est unus aut accidentaliter, secundum *τὸ ἁπλοῦς*, vel *ἁπλοῦς* quandam, quæ solis creatis donis definitur, aut

aut secundum naturam vel essentiam, aut secundum personam unam. Sed non est unus accidentaliter *ἡ ὁμοίωσις καὶ ἁρμόσις*. hic namque est Nestorianus error in concilio Ephesino explosus anathem. 3. Nec secundum naturam, vel essentiam unam, hoc enim redoleret Eutychis hæresin, à Concilio Chalcedonensi damnatam. Ergo CHRIS TUS est unus unitate personæ, & *ἁποστασιως*.

XVI. Porro: Unica hypostasis duarum naturarum in Christo, aut est divina *τῆς λόγου*, aut humanæ naturæ propria, aut è concursu utriusq; naturæ conflata hypostasis. Sed non est hypostasis propria humanæ naturæ. 1. quia caro non assumpsit *λόγον*, sed assumpta est à *λόγῳ* ut DEO æterno. 2. quia *λόγος* assumpsisset hominem personam, non naturam, vicissim Nestorianum. 3. quia caro, quam assumpsit filius Dei, per se, antea non subsistit, nec quidem præexistit, vel creata fuit, quam assumeretur, nam *λόγος* eam sumendo creavit, & creando assumpsit, intra suam personam, *Damascent. l. 3. cap. 2. αὐτὰ οὐκ ἔστιν ἅμα θεὸς λόγος οὐκ ἔστιν ἡσθενος* ut capit caro, statim capit esse filij Dei caro. 4. quia si esset hypostasis propria humanæ naturæ, non *τῆς λόγου*, sequeretur, *λόγον* inferiorem, & imperfectiorem fore, & fuisse, patre, & Sp. S. qui personam, & hypostasin propriam ab æterno habent, filius verò ad esse hypostaticum, creaturâ indigeret. Impium! Nec ex concursu utriusq; naturæ conflata, veluti *σύνολον* aliquod tertium, quia 1. Christus non est *ἕξ ἑτέρων ἑπιπέδων*, ex diversis, diversum quoddam, 2. quia perfectissima *ἁποστασιως*, qualis est Dei *λόγος*, non potest fieri pars alterius hypostatis, 3. quia ex duabus hypostasibus nequit fieri una. Reliquum igitur est, Unam hypostasin duarum naturarum in Christo, esse divinam *τῆς λόγου*. Docet hoc ipsum *Damascent. l. 3. orth. E. c. 5. 7. 8. & 9.*

Postulatum Tertium.

XXVII. Hypostasis, Natura, & Idiomatica *τῆς λόγου* non nisi ratione differunt.

XXVIII. Nam, quicumq; est verus Deus per essentiam, in eo non datur *ἄλλο ἄλλο*, in Deo namq; nil est, quod non sit Deus, propter summam simplicitatem, & actum purissimum. *Λόγος* autem est verus Deus per essentiam, uti alibi probatur. E. in *Λόγῳ* non datur *ἄλλο καὶ ἄλλο*, vel diversum quod,

XXIX. Discrimen tamen admittimus aliquod, non quidem respectu Dei, sed ratione nostri concipiendi modi, & ratione effectuum, qui à Deo forinsecus producuntur; & discrimen quidem non reale [absit hoc à Christianâ fide] sed mentale, seu ut Philosophi loquuntur, rationis. Ejusmodi, inquam, discrimen locum obtinere potest, inter $\pi\varsigma$ $\lambda\omicron\gamma\varsigma$ divinam hypostasin, naturam, & idiomatica. Quæ tamen tria in re ipsâ ita sunt comparata, ut unum à $\lambda\omicron\gamma\epsilon\tau\omicron\varsigma$, & simplicissimum maneat. Proinde eandem affirmationis, & negationis subeunt conditionem; adeo, ut quod probaveris de uno eorum, id de omnibus probatum dederis; & quod negaveris de uno eorum, id de omnibus te inficiari scias.

XXX. Hac tria in progressu nos quoque contra adversarios urgebimus, & ad problema nostrum demonstrandum accommodabimus, evicturi dona increata, & in seipsa carni Christi ideo verè, & realiter esse communicata, quod eidem verè, & realiter sit communicata, hypostasis, natura & majestas $\pi\varsigma$ $\lambda\omicron\gamma\varsigma$. De singulis autem in theorematibus sequentibus seorsim & breviter ita agemus; ut duplicem per omnia observemus assertionem, primò quod hæc non nisi soli Deo, eiq; secunda Trinitatis personæ sunt propria, deinde, quod eadem carni Christi à $\lambda\omicron\gamma\omega$ verè, & realiter sint communicata. His enim evictis, necessariò nostram contra adversarios, obrinebimus conclusionem. Sequitur igitur.

THEOREMA PRIMUM.

XXXI. Hypostasis $\pi\varsigma$ $\lambda\omicron\gamma\varsigma$ est verè divina, eiq; propriæ.

XXXII. *Duo* asserimus in theoremate, videlicet, divinitatem hypostaseos filij DEI, & proprietatem: *primo* nemo facile, nisi paganus, & Arianus negaverit, ideoque operosa probatione, contra nostros adversarios, non indiget: *posterior* non tam probationem, quàm explicationem aliquam flagitat. Non enim desunt ex Calvinianis, qui & hic nodum in scirpo [quod dicitur] quarant, contendentes, substantiam vel hypostasin non esse

esse proprium τῷ λόγῳ. Ita Goclen. in controvers. logic. pag. 107. adversus Philipp. Nicolai p. m. ratiocinatur: Nullum idioma est de ratione, & essentia rei. Subsistentia vel personalitas est de essentia personæ, nil enim aliud est, quam substantia personæ. E. subsistentia vel personalitas non est idioma seu proprietas personæ.

XXXIII. Cæterum impingit Goclenij discursus multipliciter, Primò quidem in principia Philosophica. Novit enim, vel certè nosse debuit Goclenius 1. vocem proprii opponi omni illi, quod commune est, vel dici potest, uti docet Tolet. in organ. c. 4. p. 66. Subsistentia igitur, quia communis non est, proprium quid erit. 2. proprium quod reciprocatur, cum eo cujus est proprium duplex esse, nempe constitutivum unum, τὸ πῦν εἶναι σημαίνον, quod significat, quid res sit, vel ejus quidditatem significans, ut sunt definitiones, & differentia, alterum consecutivum, videlicet πᾶσι, quod κατὰ πῖν κοινὴν παρὶ ἀντὼν λαποδοθεῖσιν ὀνομασίαν προσηγορεύεται ἰδίον, docente Philosoph. lib. 1. Top. c. 4. §. 2. c. 5. §. 5. vid. & 5. Top. cap. 3. §. 7. ubi docet, proprium animalis esse, animam habere: animam verò habere, non est consequens animalis, sed constituens. vid. etiam Scheck. super lib. 1. Top. pag. 28. Hypostasis igitur λόγῳ licet non sit proprium consecutivum, non desinit tamen esse proprium, cum sit constitutivum. 3. sic argumentor: Quicquid est solius λόγῳ per se ab æterno, illud est proprium λόγῳ. Nam proprium est & dicitur illud, quod soli, per se, & semper convenit. Atqui hypostasis. λόγῳ est solius, λόγῳ per se, ab æterno. Id quod nemo negare aufit, Christianorum. E. hypostasis est propria λόγῳ. 4. Per quod λόγῳ est incommunicabilis, & distinctus ab alijs personis Trinitatis, illud est proprium λόγῳ. Per hypostasin λόγῳ est incommunicabilis & distinctus ab alijs personis Trinitatis. E. hypostasis est proprium quid λόγῳ Ultraque præmissarum in confesso apud omnes. E. & conclusio.

XXXIV. Deinde impingit in principia Theologica. Nam apud orthodoxos Theologos, cum de una ex tribus Trinitatis personis est quaestio, hi termini æquipollent, ἑσώσπισ, προσωπον & ἰδίότης, item χαρακτηρ. Quæ de re vid. Basil. Epist. 43. Nazianz. citante G. l. lib. 1. d. arcan. cath. ver. cap. 2. Athana. tom. 2. tract. de deñ. ubi inquit, τὸ προσωπον, καὶ ὁ χαρακτηρ, καὶ ἡ ἑσώσπισ, καὶ τὸ αὐτὸ μόνον

nè nihil, quia negaretur humana natura ἀπλῶς, & Christus non
esset amplius homo. Breviter; humanitas ipsa Christi, nisi subsi-
steret, (in λόγῳ) esset Chimæra quædam, uti verè dixit B. Luther.
in cap. 33. Esa. & everteretur, totum unionis personalis mysteri-
um. Ergo verum posterius. Humana igitur natura subsistit,

XL. Porro: Humana natura subsistit, aut per propriam hypo-
stasin, aut per alienam.

Non subsistit per propriam, quia esset ἰδιοσύσει, ἀνθύπαρ-
κῆ, ἀνθυπέσει, ac ἰδιουπέσει, breviter; ipsa persona. Id
quod est 1. contra fidem, quâ confitemur, λόγον nō assumisse per-
sonam, sed naturam. 2. contra scripturam, quæ asserit, non duas,
sed unam esse personam Christum, duas autem in eo naturas, uti
postulato 2. dictum. Ergo humana natura subsistit per alienam
hypostasin, estque ἐπερουπέσει

XLI. *Uterius*: Id in quo subsistit humana natura assumta,
aut est creatum, aut increatum.

Atqui creatum non est probo: A quo natura non assumta
est, in eo nō subsistit. Ab eo quod creatum est, natura humana non
est assumta. E. in eo, quod creatum est, natura humana non subsi-
stir.

Ergo est increatum, videlicet ipsa τῆς λόγου ὑπόστασις. Er-
go humanitas Christi in λόγῳ, & per λόγου ὑπόστασιν subsistit.
Hinc Damasc. lib. 3. orth. F. c. 2. αὐτὸς ἔστι λόγος. ἡμεμα-
σις τῆς σαρκὸς ὑπόστασις, h. e. ipsum Dei verbum; carni suppositum
& hypostasis est: quæ verba adhuc dilucidius idem ibidem expli-
cans, infrâ addit: αὐτὸς ὁ λόγος γενόμενος τῆς σαρκὸς ὑπόστασις
h. e. ipse λόγος factus est carni hypostasis. In hanc sententiam,
vide plura sub finem ejusdem capituli.

XLII. Progredior: Humanitas Christi subsistit in λόγῳ,
& per λόγου ὑπόστασιν, 1. aut carnis in λόγον transfusione, & in-
tatione 2. aut similis hypostaseos à λόγῳ largitione, 3. aut dun-
taxat suæ naturæ sustentatione, 4. aut denique subsistentiæ λόγου
communicatione,

XLIII. Sed humanitas Christi non subsistit per λόγος ἁπλοῦς
 ἁπλοῦς ἢ quatenus λόγος ἁπλοῦς in carnis hypostasi muta-
 ta, & transfusa, hoc enim Eutychianum, nec 2, similis ἁπλοῦς
 ὡς ἂν λόγῳ largitione, & increatione: esset namque multitudo
 personarum, ἂν multitudinem hypostaseων orta, una λόγος increata,
 altera humanitatis, ἂν λόγῳ creata. Iterum hoc faver Nestorio.
 Non igitur λόγῳ dedit similem hypostasin carni. Nec 3. substi-
 stit humanitas in λόγῳ sui duntaxat sustentatione, Hoc enim ab-
 surdum esse, sic evinco:

*Quicumque modus existendi, est communis carni Christi
 cum reliquis creaturis, ille nil mysterij importat,*

sed potius unionem personalem abstrusam destruit: ratio conseq: est,
 hæc: Ab eo namque quod commune est omnibus creaturis,
 quid quæso peculiaris mysterij sperari potest? aut si dixeris ob
 carnis sustentationem in λόγῳ esse mysterium, idem tibi repono,
 ob creatorarum sustentationem in λόγῳ. Atqui tantum sustentari
 in λόγῳ, ὅτι ἂν λόγῳ, est modus existendi humanae naturæ communis cum
 reliquis creaturis. Ergo duntaxat sustentari, humanam naturam
 in λόγῳ & ἂν λόγῳ nil mysterij importat, sed potius unionem per-
 sonalem abstrusam evertit.

XLIX. Assumtio hinc clarescit. Uti enim ad essentiæ acci-
 dentiam constitutionem, & conservationem, requiritur, ut sint
 Omnes crea- & sustententur in substantiâ creatâ: ita ad essentiæ substantiarum
 aræ substan- creatarum conservationem, & constitutionem requiritur, ut sint
 tia sustentâ- & sustententur in substantiâ increatâ, quæ est λόγῳ. Acto. 17. v.
 tur in λό- 28. Hébr. 1. v. 3. Licet namque non inhæreant res creatæ, ut acci-
 γῳ. dentia in subiecto: ut tamen accidentia sunt in subiectis depen-
 dentem, ita creaturæ in Dei λόγῳ: quæ dependentia si negata fu-
 erit tum substantiæ, tum accidenti; tunc amplius, neque acciden-
 tia, neque substantiæ creatæ esse possunt. Hactenus ergo vides,
 nil mysterij importari, ex solâ humanæ naturæ sustentatione in
 & ἂν λόγῳ; eoque ipso, everti unionem personalem; quæ tamen,
 reverâ, asseritur ὁμολογεμένως μέγα τῆς ἐυθεβείας μυστηρίου, ἂν
 Gentium Doctore, 1. Tim. 3. v. 16.

45: Dites

XLV. Dices: esse diversitatem in modo sustentandi humanam naturam, & creaturas in λόγῳ. Est quidem unus ille communis tam humanæ naturæ in Christo, quam reliquis creaturis ratione dependentiæ; alter verò est peculiaris, ratione singularis *πρὸς ἀλήθειαν* humanæ illius naturæ in λόγῳ personam, per incarnationem.

XLVI. Resp. Libenter quidem & modum illum peculiarem admitto, sed non video, qui eo mysticam unionem personalem salvare queas: manet enim in quæstione adhuc: an videlicet ex peculiari illo duntaxat sustentandi modo per incarnationem credere tenear, & certus esse queam, quod hoc sit mysterium *μὲν γὰρ ὁμολογούμενος*? Neutiquam quis hoc mihi persuadebit: Nam sic argumentor: Quicquid non nisi gradum potiore, modi existendi importat in λόγῳ, carnis assumptæ & substantiarum creaturarum: illud mysterium maximum non adæquat. Ratio sequela hæc est: Quoniam ea quæ gradibus differunt, & secundum magis & minus diversa sunt, speciem, & esse rei ipsius non mutât. Sicut itaque nil mysterij conspici potest ex modo sustentandi creaturarum in λόγῳ, ita nec ex peculiari *πρὸς ἀλήθειαν* humanæ naturæ, quàm diu, non nisi sola sustentatio ejus in λόγῳ non verò communicatio substantiæ à λόγῳ statuitur.

*Sustentatio
nuda carnis
assumptæ in
λόγῳ non
adæquat
mysterium.*

XLVII. Falsis itaque modis resectis, quartus remanet verus, quod humanitas Christi subsistat, *subsistentiæ λόγῳ communicatione*. Communicata igitur est λόγῳ *ὑπόστασις* carni Christi. Id quod fuit probandum:

XLVIII. Vi veritatis ad actus Beza, ingenuè confessus est ad Aft. Coll. Mompel. in respons. part. 1. Subsistentiam λόγῳ carni esse communicatã, dum sic scribit p. 19. *humana illa natura, cum hypostasi verbi eo ipso unita fuit, quod hypostasis illa; naturam hanc assumendo creavit, & creando assumpsit, suam ipsius Subsistentiam ei communicans, & pag. 35. Sapientia ipsa patris, tam arctè sibi carnem illam adjunxit, ut illi suammet ipsius subsistentiam tribuerit; id quod quomodo vel secum conciliet in Colloq. Mompelg. pag. 202. ubi communicationem negavit subsistentiæ, concessit autem solam sustentationem, vel cum sibi ὁμοψήφοις; quidem non video.*

*Beza confessio de communicatione
subsistentiæ.*

XLIX. Pro posterioris probatione ita argumentor, *Quod-*

cung;

cung, hypostasi & λόγος per unionem realiter subsistit, ei hypostasis τῷ λόγῳ per unionem realiter est communicata. Humanitas assumpta hypostasi τῷ λόγῳ per unionem realiter subsistit. Ergo hypostasis & λόγος assumpta humanitati per unionem realiter est communicata.

L. Ratio consequens in maiore est certissima, quia in reali communicatione hæc quatuor mutuo sese excipiunt, 1. *ἁρῆσις* usurpatio 2. *κτῆσις*, usurpati possessio, 3. *λήψις* acceptio, & 4. *μετέδωσις* largitio, attributio, aliàs *κοινωνία* seu communicatio. Hinc infero: Quodcunque ab aliquo realiter usurpatur, illud ab eo realiter possidetur: & quod realiter possidetur, illud est realiter acceptum, quod verò realiter acceptum, illud realiter datum ab alio, vel realiter communicatum. Ratio consequens in omnibus hæc est, uti enim relatum esse nequit, sine correlato, ita neque usurpatio sine possessione; possessio sine acceptance, acceptio sine largitione, & communicatione. Atqui hypostasis τῷ λόγῳ ab humanitate assumpta realiter usurpatur. Ergo hypostasis τῷ λόγῳ ab humanitate assumpta realiter possidetur; accipitur, eique à λόγῳ datur, ac realiter communicatur. Minorem ita vicissim probo: Quicquid non propria, sed aliena hypostasi realiter subsistit, illud subsistendo alienam hypostasim realiter usurpat. Caro Christi non propria, sed τῷ λόγῳ hypostasi realiter subsistit, uti prius evictum. Ergo caro assumpta, τῷ λόγῳ usurpat hypostasim realiter. Ergo hypostasis τῷ λόγῳ carni assumpta verè & realiter est communicata.

L I. Πόρισμα: Nimis itaque frivole quidam negavit Calvinianus in viciniâ nuper, quod humana natura in Christo subsistentiam habeat, concessio, quod subsistat. At certè miserum hoc est effugium. Nam quicquid subsistit, eo ipso necessario subsistentiam habet, quia ne cogitando quidem possumus assequi aliquid subsistere, & tamen nullam subsistentiam habere. Id quod in aliis patet exemplis, sic qui sapit, habet sapientiam, qui vivit, habet vitam, ita animal est, quia animam habet uti supra ex 5. Top. cap. 3. §. 7. allatum. Sed caro Christi subsistit. Ergo habet subsistentiam.

LII. Exc e

LII. Excepit per instantiam de DEO, qui dicatur potens esse, non tamen habere potentiam. Respons. 1. quoad nos, rectè dici Deum habere potentiam, uti constat ex sacris. 1. Paral. 29. v. 11. Matth. 6. v. 13. Nam quod ibi dicitur: *Tua est Iehova potentia*, id v. 12. explicatur, *in manu tua est virtus, atq; fortitudo*. Jam verò in cujus manu est virtus & fortitudo seu potentia; ille habet virtutem & fortitudinem; seu potentiam, in suâ manu: proinde hæ phrasæ in scripturâ æquipollent cum de divina potentia quæstio est: nempe, esse Jehovahæ potentiam: In manu Jehovahæ esse potentiam, virtutem, & fortitudinem; Jehovaham dominari omnibus; Jehovaham esse omnipotentem. Quamvis itaq; modus hic habendi potentiam in Deo non sit accidentalis, sed Deus in se sua sibi ipse sit potentia; interim tamen quia ei tribuitur affectio talis, sc. omnipotentia, utique rectè ei tribuitur per modum habendi.

LIII. Instantia hæc est aliena, quia quæstio est de iis, quæ sunt realiter distincta, qualia sunt hypostasis carnis, & caro ipsa. De talibus universaliter verum est quod, quando illis tribuitur quædam affectio, vel proprietas, vel modus Entis, tum rectè de iis prædicatur per modum habendi.

THEOREMA TERTIUM.

LIV. Natura τῆς λόγῃς est verè divina, eique propria.

LV. Nec hoc theoremata dubitandi subit aleam apud Christianos: ex abundanti tamen ita probamus:

Quicquid competit hypostasi τῆς λόγῃς, id competit naturæ τῆς λόγῃς, quia hypostasis & natura τῆς λόγῃς non differunt, nisi ratione, ut supra postulato 3. dictum.

Hypostasi τῆς λόγῃς competit divinitas, & proprietas, ut theoremate 1. actum. Ergo & naturæ τῆς λόγῃς. Sed in re manifestâ non diutius morabor, transeo igitur ad

THEORE-

THEOREMA QUARTUM.

LVI. Natura ἔ λόγῳ carni assumptæ, verè, & realiter est communicata.

LVII. Ad quod probandum, produco classicum illud, *Colof. 2. v. 9. ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότης* ☉ *σωματικῶς* : in ipso (Christo) habitat omnis plenitudo Deitatis corporaliter, sive carnaliter. Ubi tria asserit Apostolus 1. ipsam *inhabitationem*, 2. *id quod inhabitat* 3. *id in quo habitat*.

LIX. Per *inhabitationem* orthodoxa Ecclesia nil aliud intelligit, quàm personalem unionem, possessionem, & communicationem naturæ divinæ, & assumptæ carnis Christi : quæ natura divina τῷ λόγῳ φρασι, πᾶν πλήρωμα τῆς θεότης ☉ ab Apostolo exprimitur : Caro verò voce ἐν αὐτῷ.

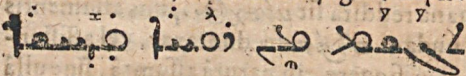
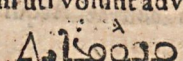
LIX. Licet enim ad Christum referat Apostolus hæc verba: aptissimè tamen secundum alterutram naturam inhabitatio seu communicatio ἔ τῆς θεότης ☉ πληρώματι ☉ sunt explicanda. Sed non secundum divinam, 1. quia exspiraret discrimen inter inhabitans, & inter id, quod inhabitatur, quod tamen Apostolus disertè adsignat, 2. quia esset ἀδολεσχία dicere, divinitas habitat in divinitate, hoc est, idem in seipso. Ergo secundum humanam naturam : δοχεῖον igitur in quo habitat talis plenitudo, est natura humana, ac caro Christi.

LX. Id quod patet ex determinatione, ab Apostolo, per vocem *σωματικῶς* expressâ. Nam hæc vocula duo hoc loco innuit, *primò* terminum unionis ad quem, ita ut sensus sit: ὁ λόγος ☉ sic in carne sua habitat, ut cum eâ unam personam constituat; *deinde* modum inhabitationis, q. d. Deitas λόγῳ habitat in carne assumptâ, tanquam in proprio corpore, & proprio suo templo. Hinc Oecumenius vocem *σωματικῶς* reddit per ἐνοσηκῶς, & σεσημαμένως, *Damascen. lib. 3. orth. F. cap. 6. σωματικῶς* exponit ἔ τῷ ἐσίν ἐν σαρκεὶ αὐτῷ, *Theodor. de Antichristo pag. 136. (citante Pelarg. in Damascen. lib. 3. c. 17.)* explicat per ἐνανθρωπήσιν, his verbis: ἐνανθρωπήσας, ἔ μερικὴν πινὰ χάριν τῆ ληθείας Φύσει δέδωκεν, ἀλλὰ πᾶν τὸ πλήρωμα &c. h. e. Inhumanatus (λόγος) ☉

γ) non particularem aliquam gratiam assumptæ naturæ dedit, sed omnem plenitud. Deitatis.

LXI. Accedit μετὰ Φρασης Syriaca, quæ vocem σωματικῶς vertit, per corporaliter, à nomine

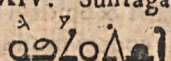
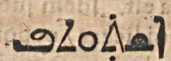
corpus, Hebrææ: , Rabb. גוף vel גז. Unde Rituale Severi, derivat conjugat: Erphael in Symbol. Apostolic.

 (incarnatus, incorporatus est, de Spiritu S. Aliàs cum uti volunt adverbio personaliter, tunc id reddunt per vocem quæ denotant unionem personalem.

LXII. Quibus præmissis, sic argumentor : An quocung, tota λόγος divinitas habitat per unionem personalem, ab eodem tota λόγος natura possidetur, eiq; communicatur personaliter.

In Carne CHRISTI inhabitat tota divinitas τῆ λόγος per unionem personalem. Ergo tota divinitas s. natura λόγος à carne assumptâ, possidetur, eiq; communicata est per unionem personalem.

LXIII. Alterum Sac. script. testimonium perducimus ex Epistolâ ad Hebr. c. 2. γ. 14. μετέχευε σαρκὸς ἢ αἱμάτων; quibus verbis Apostolus, cum ἐνώσων ἑωστέλικην, cum ex ἐνώσφι illa fluentem communicationem expressit: quæ consistit in mutuâ, & reciprocâ naturarum κτήσφι. Verbum enim intra se carnem assumendo, & caro intra se λόγον recipiendo, possidet, Unde verbum incarnatum, caro verò λογοθεῖσα, θεοθεωθεῖσα, καὶ τε θεωμένη dicitur. Damascen. lib. 3. orthodox. Fid. cap. 9. & 17.

LXIV. Suffragatur Metaphrastes Syrus, qui verbum μετέχευε per reddidit, quod verbum est plural. N. rectius autem legi deberet singulare monente Tre-

well. communicavit, unde nomen κοινωσία

D

parti-

participatiō, communicatio, & *κοινωνία* participes, cui aliquid communicatur, sicuti eadem voce Oleaster insitus oleæ, confors *συγκοινωνός* radicis, & pinguedinis dicitur. Rom. II, 17.

LXV. Unde sic concludo:

Si λόγος & ira univit sibi carnem, vel naturam humanam, ut particeps carnis & sanguinis evaserit; necesse est, ut ipsa quoque natura humana reddita sit *μέτερος* ipsius assumentis naturæ; nisi velis nudam *ἀξίωσιν* duntaxat, vel assistentiam assumentis λόγος fingere, in naturam assumptam, sine ulla reali naturarum ad se invicem *κοινωνία*. Atqui verum prius. Ergo & posterius.

LXVI. Probant hanc naturarum *κοινωνίαν* plurimæ rationes, ut pote, 1. quod divina & humana natura ut *ἐντελέχεια* & *διώμις* sint unitæ. 2. quod non accidentaliter, & *χέσσι* quadam, sed unione quadam *ἀνεπιφρεσίτη* cum *ἀπιχωρήσι* junctæ. 3. quod de se invicem verè & realiter in concreto prædicentur & aliæ, quas brevitatis studio lubens prætereo: & ad dona majesticata accedo.

THEOREMA QUINTUM.

LXVII. Dona majesticata sunt verè divina, ac solius λόγος propria.

Divinitas & majestas trium personarum dupliciter consideratur.

LXVIII. Propria dico solius λόγος, quia soli λόγος, & ipsius divinæ naturæ comperunt. Nam uti divinitas, ita quoque majestas trium personarum licet sit una, & eadem, dupliciter tamen considerari potest, 1. *ἀσιωδῶς* absolutè, & sic est communis λόγος cum reliquis personis. 2. *χελικῶς* relatè seu *σπουδικῶς* personaliter, ita est solius λόγος propria, adeo ut non solum nulli creaturæ per naturam competat; sed ne quidem Patri & Spiritui Sancto, secundum eundem *ἐπ' ἀρχέως τρόπον*, ac eodem modo, quo λόγος vendicanda est. Idem judicium de reliquis majestatis speciebus (si ita loqui liceat) ut pote de omnipotentia, omniscientia, &c. esto. De divinitate majestatis verà, nemini cordato suspensisse dubium puto.

THEO-

LXIX. Dona majesticæ & λόγῳ, carni assumptæ, verè, & realiter sunt communicata.

LXX. Quod sic probe:

Quicquid CHRISTO in tempore, verè, & realiter est collatum, id assumptæ carni ipsius verè, & realiter est communicatum.

Dona majesticæ τῷ λόγῳ, CHRISTO in tempore verè & realiter sunt collata. Ergo dona majesticæ τῷ λόγῳ, assumptæ carni ipsius, verè, & realiter sunt communicata.

LXXI. Utraq; propositio est probanda. *Majorem* itaque sic probe: Quicquid de Christo dicitur, id ei competit, vel secundum alterutram, vel secundum utramq; naturam. Nam quod secundum neutram competit, id ne personæ quidem CHRISTI competere potest, quippe Christus non est, nisi duæ naturæ, divina, & humana. Collatio donorum majesticorum de Christo, secundum divinam naturam, dici non potest. Ergo secundum humanam.

LXVII. Minorem prosyllogismi ita evinco, 1. quia secundum divinam naturam ab æterno patri est æqualis, ideoq; æqualem cum eo habet majesticam: sed æqualis amplius patri non esset, si ipsi in tempore à patre aliquid perfectionis collatum fuisset. Esset enim aut minor patre, antequam ipsi aliquid conferretur, id quod Arianum: aut major, postquam collatum esset: id quod impium.

2. Quia secundum divinitatem est ἀμεταβλήτῳ seu immutabilis, Malach. 3. 6. Deus ego ἰσχυρὸς καὶ ἰσχυρὸς non mutator: quod autem hæc vox mutationē significet, constat ex similibus locis. 1. Sam. 21. v. 13. 1. Reg. 14. 2. 2. Reg. 25. 29. Esth. 1. 7. c. 2. 9. c. 3. 8. Job. 14. 20. Psal. 34. v. 1. & 89. 35. Prov. 24. 21. c. 31. 5. Eccles. 8. 1. Jer. 2. 36. c. 52. 33. Thren. 4. 1. Si a. aliquid perfectionis in tempore accepisset, mutabilis redderetur: At verò si Deus mutaretur, mutaretur certè in pejus, nec amplius Deus maneret, quia omnis mutatio, est quædam mortis imitatio, ut loquitur Bernhard. serm. 81. in cant.

3. Quia secundum divinam naturam est ἀυτῶτελής, καὶ ἀνευδής

Christus secundum divinitatem est
1. Patri æqualis.

2. Immutabilis.

3. Perfectus.

θεός τῶν ἄλλων, hoc est, in seipso perfectus, & nullius rei indigus. Hinc vocatur ἰσχυρός, quod epitheton, etsi omnipotentiam Dei denotet, non ineptè tamen ad sufficientiam eius applicatur à Petr. Galat. lib. 2. de ar. cath. v. cap. 16. ubi pulchra ex *Algazale Philosoph.* pro nostrâ sententiâ adducit, & Jan. Drus. lib. 1. quaest. 42.

4. *Ens summum & independens.* 4. Quia secundum divinam Nat. est Ens summum, supra quod aliud supremum non datur: quod autem summum est, non dependet ab alio summo; dependeret autem, si βασιλειῶν, & προσηκουσαν quandam dignitatis, ab eo acciperet, & γὰρ ἐκ προσηκουσαν τῶν τῶν ἐλαίων. Nazianz. orat. 1. de Fil. Dei.

Christ. juxta human. Nat. LXXIII. Quia itaque collatio donorum majesticorum non potest dici de divina; sequitur quod intelligenda sit de humana naturâ. Et ratio in promptu est: 1. quia secundum humanam Natur. est minor patre Joh. 14. v. 28. 2. fuit mutabilis, 3. indigebat gloriâ, quam petebat Joh. 17. v. 5. ideoque imperfectus, 4. quia secundum hum. Nat. est creatura, à creatore dependens, 5. erat humiliabilis, & minor Angelis Psal. 8. vers. 5. 6. Philipp. 2. v. 7. 8. Hebr. 2. v. 6. 7. 9. ideoque etiam secundum humanam Nat. exaltabilis: privatio enim, & habitus ejusdem sunt subjecti.

Hinc pulchrè Scalig. exerc. 359. sect. II. Decet omnem essentiam finitam perfici ab infinitâ, Augustin. tom. 5. lib. 12. de Civ. Dei cap. 17. Deus nec affici dicendus est, tanquam in ejus naturam fiat aliquid, quod non ante fuerit: patitur quippe qui afficitur, & mutabile est omne, quod patitur. Pertinet huc universale vetustatis axioma, quod ex Athanas. recitat Theodor. dial. 2. ὅσα λέγει ἡ γρηγορη, &c. Quaecumq; scriptura dicit, quod Christus acceperit, & glorificatus sit, illa secundum humanitatem ipsius dicit, non secundum divinitatem.

LXXIV. Axioma hoc verissimum negare ausus est quidam Calvini affecta, ideo, quod Christo secundum divinitatem, ratione officij, & jurisdictionis Ecclesiasticæ etiam aliquid in tempore datum sit.

LXXV. Sed cerre aut non intellexit regulæ sensum, aut maleciosè simulavit. Nam de δόξα tali in regulâ agit veneranda antiquitas, quæ non quavis acceptionem, sed majestatis, & glorificationis importet: ut patet ex verbis: οὐκ ἔλαβεν ὁ υἱός, κὶ ἐδόξατο ηἱ

Sensus axiomaticis.

quari-

quæritur igitur, secundum quam naturam ὁ υἱὸς accepit & ἐδοξά-
σθη, respondet, non διὰ τὴν θεότητα, sed διὰ τὴν ἀνθρώπινην.
hoc est, non secundum divinitatem, sed humanitatem. 2. Fal-
sum est, quod Christo ratione officij, & jurisdictionis Ecclesiasti-
cæ aliquid in tempore sit datum. Nam quod divinitas λόγος sem-
per æcondito mundo habuit, illud in tempore accipere non po-
tuit. Sed divinitas λόγος jurisdictionis Ecclesiasticæ potestatem
semper à condito mundo habuit. Id quod probatu est facillimè ex
c. 63. 9. Prophetæ Eliaæ ubi Ecclesia beneficia Jehovæ commemo-
rans, in specie Angelo illi [qui est filius Dei] ea grato animo acce-
pta fert: Angelus faciei ejus salvavit eos, propter amorem suum,
& clementiam suam redemit eos, portavitq; eos, & tulit eos cun-
ctis diebus seculi.

LXXVI. Quod certè dictum efficit, ut in fumum abeat ex-
cept: per distinctionem, inter jurisdictionem λόγος officialem,
quam eum in tempore accepisse, & essentialem, quam semper ha-
buisset Calvinista garriebat. Quis enim non animadvertit fu-
tilem, ejus λογουαχίαν concedere namq; jurisdictionem; & ne-
gare eam esse officialem, est dicere ipsum non ipsum, & seipsum
non intelligere. Jurisdictio certè est ex numero eorum quæ πρὸς
πρὸς dicuntur, estque species officij, ac illud ceu genus includit. Qui
itaque ponit speciem & negat de ea prædicationes generis, insci-
tiam suam in principijs logicis turpiter prodit. 2. Quod Λόγος
non tantum habuerit potentiam, sed simul eandem executus sit in
gubernandâ Ecclesiâ, patet ex dicto jam allato, & ex Joh. 5. v. 17.
Pater meus usq; modò operatur, & ego operor.

LXXVII. Excepit; λόγον operatum esse ut Deum, sed non ut Me-
diatorem. Resp. torsunt absurda, quòt verba in hac exceptione,
Absurdum namque est, Deum λόγον non operatum fuisse, ut Me-
diatorem in V. T. Gaudete jam Papicolæ, & Photiniani, habetis
jam patronos ex Calvinianis vestra sententiæ; stabit vestra asser-
tio, homines in Vet. T. extra mediatorem salvatos esse per legis
observationem. Sic infero: Ecclesia V. T. aut est salvata est per
redemptorem; aut per legis observationem. Hæc namq; duo salu-
tis media Scriptura sacra monstrat, tertium vel quartum ignorat. *media.*
Atq; ex sententiâ Calviniani illius, Ecclesia non est salvata per
D 3 redem-

redemptorem probo: Qui non operatus est ut Mediator in V. T. is nec salutem, est operatus ut redemptor: In salutis enim articulo Redemptor & Mediator idem sunt, & utriusque idem officium, sive sit Sacerdotale, sive Propheticum, & Regium. Sed non est λόγος operatus ut Mediator ex hypothese Calvin. E. nec operatus est, ut redemptor. *Uterius*: A quo non proficiscitur opus redemptionis, ab eo nec ipsum salutis medium, adeoque ipsa salus. A λόγος non proficiscitur in V. T. opus redemptionis, E. nec salutis medium, adeoque ipsa salus. Non itaque salvata est Eccles. V. T. per Christum redemptorem, quia non per Mediatorem. Ergo salvata est, per legis observationem. Conclusio hæc pure Papistica, & Photiniana: quam quomodo adversarius imposterum declinet, ipse viderit.

Λόγος in V. LXXVIII. Nos verò sacrorum oraculorum veritate dum T. operatus est tui, asserere non dubitamus, λόγος in V. T. non quia Deum tantum non tantum ut tui, sed etiam quia Mediatorem operatum, in promulgatione Deus, sed etiam protoevangelij, & promissionum ΑΒΡΑΗΑ; in protectione Ecclesie V. T. in sacrificijs. Unde agnitus fuit etiam redemptor Job. 19. vers. 25. & agnus occisus ab origine mundi. Apoc. 13. 8. dictus etiam Sacerdos in æternum. Psal. 110. v. 4. licet modus operandi fuerit diversus: propter quem res ipsa sive operatio non mutatur, sed alium duntaxat sortitur respectum.

LXXIX. Hucusque probata fuit Syllogismi propositio major; Assumptionem paucis probatam dabo, hoc argumento:

Cui verè, & realiter in tempore data est æterna gloria, & majestas, nomen supra omne nomen, virtus, & potentia dexteræ divinæ; illi verè, & realiter collata, & communicata sunt dona majestatica & λόγος in tempore.

Christo secundum humanitatem, verè, & realiter, in tempore data est æterna gloria, majestas, nomen supra omne nomen, virtus, & potentia dexteræ divinæ. Ergo CHRISTO secundum humanitatem, verè, & realiter communicata sunt dona majestatica & λόγος in tempore.

LXXX. Propositio nemini dubia esse potest. Nam cui est communicata æterna gloria & majestas, illi certè simul dona majestatica soli Deo propria collata, quæ idem sunt, quod majestas & divinitas ipsa. Assumptio patescit ex locis Johan. 17. v. 5. ubi Christus petit gloriam æternam, eamq; adeptus dicitur. Pet. 1, 21. qui illum excitavit ex mortuis. & δόξαν gloriam ei dedit, adde. Marc. 16, 19. Actor. 2, 33. Eph. 1, 20. 21. Phil. 2, 9.

LXXXI. Hæc hac vice pro communicatione donorum majestaticorum attulisse sufficiat, reliqua ob chartæ angustiam, ipsi $\Delta\epsilon\lambda\epsilon\acute{\xi}\iota$ reservamus: Restat verò ut jam ipsa idiomata subjiciamus; quorum quia ingens copia, alterius generis apparatus exigit; nos præcipua duntaxat ad nostrum institutum selegemus, nempe Omnipotentiam, omnipræsentiam, omniscientiam; & cultum adorationis: de quibus omnibus maxima $\sigma\acute{\upsilon}\rho\acute{\rho}\alpha\acute{\xi}\iota\varsigma$ nobiscum Genre Calvinianâ intercedit.

THEOREMA SEPTIMUM;

LXXXII. Omnipotentia $\xi\lambda\acute{o}\gamma\omicron\varsigma$ est idioma divinum, quò ceu vi infinitâ, omnia condidit, omnia potest, & omnia dirigit.

LXXXIII. Nulli unquam, si rectè scio, in mentem venit ambigere de omnipotentia DEI, unicum si excipias inter Ethnicos Plinium *lib. 2. Nat. hist. cap. 7.* & nostro seculo Calvinianos ab hoc errore non profus immunes. Nam ex ipsorum hypothesebus evidenter demonstrari ad oculum potest, eos omnipotentia divina multû detrudere. Hæc jam nostri non est modò refutare instituti.

LXXXIII. Dubitanti a. succurrent dicta Dei omnipotentiam celebrantia Gen. 17, 1. c. 35, 11. c. 43, 14. 2. Cor. 6, 18. Eph. 3, 20. Apoc. 1, 8. cap. 4, 8. c. 16, 14. cap. 19, 6. 15. c. 21, 22. De omnipotent. Christi Joh. 14, 14. Phil. 3, 21. Hebr. 1, 3. Apoc. 1, 8. cap. 4, 8. cap. 17, 14. cap. 19, v. 15, & 16.

THEOREMA OCTAVUM;

LXXXIV. Omnipotentia $\tau\epsilon\lambda\acute{o}\gamma\omicron\varsigma$ carni assumptæ, verè, & realiter est communicata.

LXXXV. Adversarij Calviniani concedunt quidem potentiam assumptæ carni esse communicatam, omnibus autem modis negant eidem omnipotentiam communicatam esse. Ita enim sentit, Beza in Colloq. Mompel. p. 222. *Omnipotentia, quia est idioma, seu proprietas Dei, humanitati Christi non convenit.* Idem & part. 1. responsi. ad acta coll. Momp. p. 132. Eadem est Dani sententia contra Chemnic. p. 104. & 362. & p. 363. *cum caro Christi sit creatura, non est certè capax increate potentie add. & p. 398.* His subscribit Sohnius tom. 2. p. 415. & seq.

LXXXVI. Nos verò in theoremate præfixo, intrepidè asserimus, carni Christi præter potentiam finitam, datam esse vel communicatam potestatem infinitam, æternam, adeoque ipsam omnipotentiam: quam assertionem dictis scripturæ confirmabimus: in singulis autem duo distincta hæc pensi habebimus 1. *qualis illa potestas sit, quæ communicata, & data dicitur.* 2. *Cuiam communicata sit.*

LXXXVII. Primò igitur producimus ex V. T. classicum illum locum Dan. c. 7, 14. & c. *וְיָהּ יְהוָה שְׁלֹטֵן וַיִּקַּר וַיִּמְלֹךְ* *Et data est ei potestas, & gloria, & regnum, &c. Potestas ejus potestas æterna, &c.* Ubi duorum meminit Propheta in visione. 1. potestatis & gloriæ æternæ 2. subjecti, cui videlicet data sit hæc potestas.

LXXXVIII. Subjectum exprimit voce *Ei*, quæ digitum intendit ad filium hominis *vers. præced. 13.* filius autem hominis non denotat totam personam, sed certam in personâ Christi naturam vel personam secundum alteram naturam, ac idem est ex usu lingue S. ac homo, vel humana naturâ. Id quod ulterius evincipotes, ex datis Christo in tempore: Quicquid namq; perfectionis & gloriæ accepit Christus in tempore, tunc accepisse non secundum divinitatem, sed humanitatem, intelligendum est, uti suprà dictum.

LXXXIX. Potestatem quod attinet, eam Propheta vocat *Qualem potestatem Calviniani Dan. 7. intelligant.* æternam: quæ verba Calviniani ita explicant, ut nom ine potestatis non ipsam essentialem Dei potestatem, sed jurisdictionem quandam, & externum quoddam dominium intelligant. *Nam Polanus in h. l. in suo comment, inficiatur, vocabula שְׁלֹטֵן & שָׂרָטָה pro essen-*

essentialem Dei potentiam, usquam in sacris usurpam p. 575. alij vero in vocabulo eternitatis latibula & effugia quarunt, æternum h. l. i. rasumentes, quod non principio, & sine careat, sed certum durationis terminum significet; uti videre est apud Zanch. l. 2. d. incar. pag. 402. Ubi talia scribit: *Non intelligitur, quod simpliciter sit æterna potestas, nam & initium habuit, & habitura est finem, quoad usum, sed æterna est usq; ad finem seculi. Sic namq; accipitur. ספּה* Suffragatur Danæus contra Chemn. p. 399.

X C. Caterum à Calvinianis utrobique *ספּה* & *ספּה* committitur, & falsa hypothesis, Etenim quoad Polani negationem universalem, attinet quâ potestatem essentialem Dei per vocem *ספּה* & *ספּה* denotari inficiatur, dicimus eam falsam deprehendi, ex cap. Dan. 3. vult. c. 4. v. 14. 22. 23. 29. 31. 32. c. 6. v. 26. 27. in quibus locis vocabula *ספּה* & *ספּה* soli Deo propriam eamque essentialem (aliam enim potestatem Dei præter essentialem, scriptura ignorat) potestatem, & dominium representare quilibet animadvertit: aliàs in canone, Hebræa lingua consignato ejusmodi voces nusquam pro potentia vel dominio ipsius Dei usurpam haud invidi largimur, & experti sumus.

X C I. Zanchij & Danæi argumentatio cum sit particularis, nihil concludit: *ספּה* ipsorum refutatur facile per *ספּה* nostrum. Sed ad rem; monemus autem initio, vocabulum nullum dari posse, quod præcisè æternitatem denoter; apud Hebræos: ideoque hæc ex contextu evincenda, præsertim ubi de tali subjecto effertur, quod per essentialiam, & naturam suam æternum est, increatum, ac merè divinum.

X C II. Videamus nunc, an, ex contextu, & locorum similitudine collatione potestas hæc de quâ controversitur, evinci possit æterna, verè infinita, ac merè divina. Nos omninò affirmamus, & probamus, *ספּה* quia hæc potestas sic æterna dicitur, quæ non aufertur, & regnum quod non corrumpatur, quod epitheton potestati veri Dei tribuitur, c. 3. vult. & c. 4. v. 31. ejusq; regno. Potestas igitur æterna, quæ non aufertur, vel deficit, est solius Dei infinita & verè divina potestas. Filio hominis data est potestas æterna, quæ non aufertur, & deficit. E. filio hominis data potestas est solius Dei

ספּה
nusquam in
Hebræo ca-
none de Dei
potestate
aut dominio
usurpatur.

Vocabulum
quod præci-
sè æternita-
tem signifi-
cet, non da-
tur apud
Hebræos.

infinita, & verè divina potestas, h. e. ipsa omnipotentia. 2. quia hæc potestas explicatur per adjunctam invocationem gloriosam, & cultum ab omni populo, tribu, & lingua. Quæ itaque potestas est gloriose invocationis & cultus ab omni natione, tribu, & lingua, illa potestas est infinita, immensa, & merè divina. Talis autem filio hominis est data. E.

XCIII. Præterea falsum est, potestatem hanc finem habituram seu æternam esse duntaxat usque ad finem mundi vel sæculi, ut vult Zanchius d. l. Nam 1. taliter æterna dicitur, quæ nunquam sit præteritura: quæ determinatio omnem terminum, ac finem, excludit. In fontibus est פַּרְעֹה אֵל , non transibit, non intercedet, non discedet. 70. reddidit: $\text{מִן \text{פַּרְעֹה} \text{אֵל}}$, quæ phrasis ubi subiecto, d. quo prædicatur, affirmativè apponitur, licet alibi res illa æterna perhibeatur; certò tamen eam aliquando cassaturam esse, & interituram, scriptura innuit. Sic cælum & terra passim dicuntur, quod stent in æternum; alibi tamen hæc phrasi dicuntur interitura, videl. Matth. 24. v. 35. Marc. 13. v. 31. Luc. 21. v. 33. $\text{ο \text{σ} \text{φ} \text{α} \text{ν} \text{ὸ} \text{s} \text{ κα} \text{ὶ} \text{ ὃ} \text{ γ} \text{ῆ} \text{ π} \text{α} \text{ρ} \text{ε} \text{λ} \text{θ} \text{ῶ} \text{s}}$. Contrà verò ubi hæc phrasis negativè de subiecta materia dicitur, tunc omnem interitum, & terminum repudiat, ac idem significat quod in æternum durabit, vel permanebit, ut quod dicitur Esa. 40. v. 8. verbū Dei stabit vel durabit in æternum, id Luc. 21. v. 33, hac phrasi reddit non transibit, Petr. v. 1. Ep. c. 1. manet in æternum.

XCIV. Deinde patet regnum seu potestatem datā nunquā cessaturam, ex conjunctione datæ potestatis, cum regno ejusdem, quod tale dicitur, quod non corrumpetur: quod autem non corrumpetur; id perpetuò existet, & quod perpetuò existet, id omni tempore, & semper durabit. Fontes habent $\text{לֹא \text{י} \text{פ} \text{ו} \text{ר} \text{ו} \text{ן} \text{ א} \text{ל}$ non ruet, non corrumpetur, non destruetur, non lædetur, uti patet ex similibus locis Dan: præsertim autem probè ante omnia notandum, quod eadem phrasis de Dei regno usurpatur, cap. 6. v. 26.

XCV. Accedit huc collatio regni Christi cum regnis mundanis; hæc caduca, & corruptibilia prædicuntur: Christi autem regnum nunquam finem habiturum ex cap. 2. Dan, v. 24. Nam in æternum incorruptibile, & in æternum stabile dicitur. Id quod de Deo etiam ipso absolute usurpatur cap. 6, v. 26. Deus permanens in secula.

XCVI. Tan-

XCVI. Tandem in N. T. potestas, gloria & regnum hoc; æterna, ante conditum mundum, sine fine, ac ipsius Dei, sæpè dicitur, *Luc. i. v. 33. Joh. 17. v. 5. Ephes. c. 5. v. 5. 2. Petr. c. 1. v. 11.*

XCVII. Ex quibus talem extruo demonstrationem. **Cuicunque data est potestas æterna, sine principio, & sine, ei communicata est omnipotentia.**

Christo secundum humanitatem, sive Christo ut filio hominis, vel τὸ λόγος carni ac naturæ humanæ assumptæ, data est potestas æterna, sine principio, & sine, uti modo probatum.

E. Christo secundum humanitatem, vel ut filio hominis, sive τὸ λόγος carni ac naturæ humanæ assumptæ, communicata est omnipotentia.

XCIIIX. Secundum probationis nostræ fundamentum desumimus ex *cap. 28. Matth. v. 18.* Data mihi est omnis potestas in cælo, & in terrâ. ἐδόθη μοι πᾶσι ἐξουσία ἐν οὐρανῶ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Duo & hic Salvator asserit, nempe id cui datum, & id quod datum.

XCIX. Id cui datum, vel subjectum, est Christus: id quod in confesso apud omnes: Sin verò quæras secundum quam naturam Christo data sit potestas omnis in cælo & terrâ; non ex æquo inter omnes convenit. Calvinianorum plerique de utraque naturâ exponunt, *Sohn. tom. 2. p. 415.* alij verò nobiscum intelligunt humanam Christi naturam: uti patet ex confessione Danaï contra Chemn. ubi p. 362. sic scribit: *respondeo, veram esse propositionem, nempe Christo secundum humanam naturam datum esse omnem potestatem in cælo, & in terrâ, & p. 363, agnoscit, hanc potentiam datam esse homini Christo.* De subjecto itaque inter omnes ferè convenit hodie, paucis perulantioribus & crassioribus exceptis. De potestate verò ipsâ volvitur inter nos, & Calvinianos controversiæ cardo.

O. Calviniani namq; nomine omnis potestatis, negant verâ, & essentialem Dei omnipotentiam intelligi debere, sed solummodò jus, authoritatem, & facultatem officij regij; alij distinguunt inter δόξαν & ἐξουσίαν, hanc non illam dicunt Christo datam *Sohn. tom. 2. p. 415.* Nos verò cum orthodoxis dictum hoc de omnipotentia verâ, intelligi debere, multis rationibus evincimus, potissimas duntaxat huc promimus.

Matth. 28. v. 18.

Christo potestas omnis data secundum humanam naturam.

Quid per πᾶσι ἐξουσίαν intelligant. Calvinian. Orthodox. sententia probatur.

C I. I. Quia hæc potestas dicitur *universalis*, non limitata, & non restricta, ideoque infinita, & verè divina.

II. Quia omnis circumscriptio, & finitatis notio ab eâ sequestratur, mentione cœli, & terræ, secus ac olim visum Danao contr. Chemn. p. 363. Martinio contra Domin. Menzerum in apol. pro Sadeel & aliis hodiè Calvini gregalibus non paucis, uti notum. Nam quidam nuper, negando, hoc dictum loqui de potestate infinita; effurivit potestatem infinitam dicitalem ratione loci, & temporis: in hoc verò dicto ob. addita verba in cœlo & in terrâ, esse limitaram.

He particule cœlum & terra non coarctant, sed ampliant Dei potentiam.

C II. Resp. particulas additas; non limitare, vel coarctare potentiam, sed potius ampliare, juxta usitatum scripturæ morem: præsertim tunc, quando de potestate, & operatione D E I est sermo.

C III. Nam 1. non tantum Deus dominus cœli, & terræ dicitur, verum etiam potestatem suam in cœlo, & in terrâ exercere. Gen. 14. v. 22. c. 24. v. 3. 7. Esdr. 5. v. 11. Daniel. 6. v. 27. Matth. 11. v. 25. Luc. 10. v. 21. Act. 17. v. 24. ex his & similibus locis, nemo sanus, præter Calvinianos, potestatem Dei patris finitam, & circumscriptam esse, concludet. 2. nomine cœli, & terræ universum hoc vel universâ creaturâ in sacris indigitari solent. Gen. 1. v. 1. & seq. Psal. 124. v. 8. & 135. v. 6. & 146. v. 6. 2. Petr. 3. v. 6. Cujus potestas igitur se extendit ad omnes creaturas, & totum universum illius potestas non est limitata. Talis est Christi. E. 3. potestas Jehovæ in cœlo, & in terrâ explicatur per dominium in omnia, 1. Par. 29. v. 11. 12. adeoque est infinita, & non limitata; Atqui potestas Christo homini data est potestas, quæ omnibus dominatur in cœlo, & in terrâ. E. potestas Christo data est potestas Jehovæ propria adeoque ipsa omnipotentia. 4. Apoc. 5. v. 13. explicat Spiritus S: qualisnam sit hæc potestas in cœlo, & in terrâ his verbis: *vidi omnem creaturam, quæ in cœlo est, & quæ super terram, & in mari, & quæ in eis sunt omnia, & audiavi dicentes: Sediti in throno, & Agno etiam gloria & honor, & potestas sive robur in secula seculorum.* Ubi quilibet videt potestatem hanc non esse limitaram, sed infinitam.

C IV. Excipitur. 1. *Qui absolute vocatur omnipotens; & infinite est omnipotens. Sed Deus absolute vocatur omnipotens, Apoc. 21. v. 22. E.*

C V. Resp.

CV. Resp. 1. Christus etiam vocatur absolute omnipotens uti precedenti theoremate demonstratum. Ergo secundum utramque naturam est infinite omnipotens. 2. respond. ad majorem distinguendo inter restrictionem expressam, & alibi additam, ac reservatam. Vocatur quidem Deus absolute sine restrictione omnipotens, alibi tamen additur, quod sit, & operetur in caelo & in terra: quae voces si limitant, utiq; & Dei potentia erit limitata.

CVI. Excipitur 2. *Qui omnia creavit ex nihilo, & agere potest in non Ens, is infinite est omnipotens. Sed Deus solus, non autem human. nat. agere potest in non Ens* &c. E.

CVII. Resp. Natura humana Christi etiam producere aliquid ex nihilo potest, & in non Ens agere suo modo, cum resuscitabit corpora mortuorum, falsa itaque est minor.

Humana natura Christi quomodo in non Ens agere dicitur.

CIX. III. *Quia* potestatem hanc infinitam esse, & soli Deo propriam, textus coherentia evincit 1. namque Christus dubitantes discipulos de se adorando sufficienter eruditur his verbis: *data est mihi potestas omnis in caelo, & terra*: aliis enim ob circumscriptam & limitatam potestatem non modò de adorando Christo in pristino dubio essent relictis, sed ne ullum quidem adorationis cultum ipsi competere, inde indubitato colligerent Apostoli. Confer hunc locum cum *Luc. 24. v. 52.* 2. ablegans discipulos, consolationis fundamentum subternit hoc: ne in periculis sibi metuant, propter suam potestatem, quã omnia gubernat in caelo & in terra. Quod si igitur potestas hæc duntaxat esset finita, & circumscripta; tunc Apostolis datum fuisset consolationis fundamentum Calvinianum, h. e. lubricum. 3. apud omnes gentes debuit in nomine Christi fieri prædicatio penitentiae, & remissionis peccatorum *Luc. 24. v. 47.* At verò in nomine Christi id fieri non potuit, nisi Christus potestatem infinitam, adeoque ipsã omnipotentiam habuisset, quã peccata remitteret.

CIX. IV. *Quia* potestatem hanc infinitam esse, arguit effectus verè infinitus, videlicet effusio Spirit. S. *Actor. 2. v. 17.* effusio autem Spiritus S. soli Deo competit *Joel. 2. v. 28.* Quod autem Christus secundum humanitatem quoque Spirit. S. effuderit, patet ex contextu; is enim acquisivit potestatem effundendi Spir. S. qui est traditus ad necem, passus, mortuus, suscitatus, exaltatus,

dominus factus. Omnia hæc de Christo dicuntur, secundum humanam naturam. E. & illud.

CX. Possemus & alia Scripturæ S. testimonia pro theoremate probando afferre; sed nolumus accumulare, propter chartæ angustiam: Ex hæctenus autem explicatis talis exurgit Demonstratio:

Cuicumque data est potestas uiversalis infinita, & soli Deo propria, per quam in cælo, & terrâ dominari dicitur, ei communicata est omnipotentia.

Christo secundum humanitatem data est potestas infinita, & soli Deo propria, per quam in cælo, & in terrâ dominari dicitur vi dicti Matth. 28. v. 18. dicitur.

E. Christo secundum humanitatem communicata est omnipotentia.

CXI. Plura script. sacrarum oracula, omnipotentiam Christi etiam secundum humanam naturam, demonstrant, si quis desiderat, is prioribus sequentia adjungat: qualia sunt, quæ assertût Christo omnia à patre data esse, Matth. 11. v. 27. Luc. 10. v. 22. Joh. 3. v. 35. Christo omnia subjecta esse, Christum sibi omnia subicere posse, Psalm 8. v. 6. 1. Cor. 15. v. 27. Ephes. 3. v. 20. Philip. 3. v. 21. Hebr. 2. v. 7. 8. Christum sibi subiecisse Angelos, potestates, & virtutes, 1. Petr. 3. v. 22. Apoc. 22. v. 16. Matth. 24. v. 31. Christum habere claves Davidis; mortis & inferni, Apoc. 3. v. 7. Christum posse dare vitam æternam, Joh. 10. v. 28. c. 17. v. 2. Apoc. 2. v. 10. à mortuis excitare, Joh. 6. v. 39. 40. 44. 54. corpora nostra humilia transformare in gloriosa καὶ τὴν ἐνέχειαν ἔδυνασθαι αὐτὸν Philip. 3. v. 21. Christum posse fidem adaugere Marc. 9. v. 24. Luc. 17. v. 5. Fides autem est donum DEI, & opus DEI, Johan. 6. v. 65. non autem omnium 2. Thess. 3. v. 2. Christum esse fidei objectum etiam secundum humanam naturam, Esa. 28. v. 16. Rom. 9. v. 33. cap. 10. v. 11. 1. Petr. 2. v. 7. 8. Johan. 14. v. 1. cap. 3. v. 6. 15. 36. c. 5. v. 69. cap. 7. v. 38. Quæ omnia non nisi verè infinitam, & æternam potestatem, & omnipotentiam præsupponunt: ex quibus nos firmiter concludimus, eam carni assumptæ τὸ λόγος verè esse communicatam.

CXII. Ad hæc Calviniani, nil solidi habent, quod regerant. Ultimum eorum refugium est discursus miseræ rationis, qualis-

qualiscunq̄; in quo tamen sibi nimis placebat, ac in eo suæ de- *Exceptio*
Iperatæ cau(æ) proram puppimque collocabat, sæ pius ἀνομήτως ei *Calviniano*
tatus Calvinianus. Sed age videamus vim ejus argumenti: *um.*

Æterna omnipotentia est æterna duratio.

Caro Christi non habet æternam durationem.

Ergo caro Christi non habet æternam omnipotentiam.

CXIII. Respond. *7.* Hoc argumentum non plus obest *Respons.*

causæ nostræ, quam Calvinianæ: posito namque, licet non con-
cesso isto integro discursu; pari modo, velum hoc in Calvinianos
jurè retorquere, & sic κατ' ἐνστάσιν inferre possumus: Æterna hy-
postasis & natura τῷ λόγῳ est æterna duratio. Caro Christi non
habet æternam durationem. E. caro Christi non habet æternam
hypostasin & naturam τῷ λόγῳ. Conclusio est purè Nestoria-
na, vel certè Ariana, mysterium incarnationis, & unionis perso-
nalis penitus evacuans: utriusque & alterutra præmissarum. 2. resp.
esse quatuor terminos in argumento, nam major loquitur de esse,
minor de habere. 3. Assumptio, si simpliciter sumatur est manifes-
tè falsa. Distinguendum namque est inter id quod Christi ca-
ro habet per naturam, & esseuriam suam; & inter id quod possi-
det & usurpat, ex gratiâ per unionem personalem, priori modo
vera est minor. Id namque quod in tempore cœpit, & finitum
est per essentiam: finitam quoque & temporalem habet duratio-
nem, posteriori modo, falsa est assumptio, quippe hypostasis & na-
tura λόγῳ tam arctè unita sunt carni assumptæ, ut unum cum eâ
constituant ὁμοῦς μίκρον; usurpat itaque caro assumpta, assumptis
λόγῳ subsistentiam, & naturam; quæ subsistentia & natura cum
per essentiam ipse Deus æternus sint: caro autem per unionem
ἑνωστικῆν ea verè, & realiter possideat ac usurpet: utriusque verè
caro Christi dicitur habere æternam durationem, respectu usur-
pationis & possessionis æternæ τῷ λόγῳ subsistentiæ & natu-
ræ.

CXIV. Hinc ulterius pro omnipotentia communicatione
sic infero: Quæcumq̄ sunt idem, eorum uno accepto, habito, & possesso; ac-
cipitur, habetur, & possidetur alterum: Ergo, quod accipit, habet, & possi-
det, hypostasin & naturam τῷ λόγῳ æternam, illud quoque accipit, habet, &
possidet.

posedit omnipotentiam ejusdem aeternam: *Mud* autem de carne Christi verè dicitur. E. & hoc.

CXV. Præmissarum neutram negant Calviniani, imò eas contra nos urgent: concedant itaque necesse est & conclusionem. Et quod de omnipotentia dictum est, idem statuendum de omnibus *ἰδιώμασι* & *λόγῳ*: servato tamen *discrimine* inter communicationem generalem, & specialem idiomatum, sive, quod idem est inter communicationem in denominantem, & denominantem. Licet enim omnia idiomata sint unum, & omnia communicata carni Christi *κοινωνία* generali, quatenus omnia possidentur cum *πνεύματι τῆς θεότητος* & *σωματικῶς*: caro tamen non ab omnibus denominatur, ratio hæc est, quia non omnia sunt *ἐνεργητικά*, sed pleraque *ἀνεργητικά*, ut sunt spiritualitas, simplicitas purissima, infinitas, æternitas, & id genus alia, quæ de carne Christi non nisi alio mediante idiomate *ἐνεργητικῶ* enunciari possunt, licet ab eadem plenariè possideantur.

Instantia
Calvinisti-
ca.
Resp.

CXVI. Quibus observatis, parata erit responsio ad hanc instantiam: *Quicquid habet rem, id etiam habet id, quod ad rei essentiam pertinet. Caro Christi habet rem, nempe omnipotentiam. E. caro Christi habet id, quod ad rei essentiam pertinet, nempe aeternam durationem.*

CXVII. Resp. ad Majorem per concessionem, si ea loquatur de possessione, vel *κτῆσει* uti hypostasim & naturam & *λόγῳ* habet caro Christi; ita omnia idiomata cum *λόγῳ* possidet: Si verò intelligatur major non tantum de possessione, sed & de usurpatione, tunc *distinguo* inter communicationem *ἀμέσως* denominantem, quando idioma communicatum, nullo alio interveniente de subjecto predicatur, & *ἐμμέσως*, cum proprium communicatum, non nisi alio mediante idiomate subjectum denominat: & sic limbo majorem: *Quicquid id habet rem, id etiam habet id quod ad rei essentiam pertinet, videlicet mediante illâ re, quæ illud subjectum immediatè denominat.* Ita quia caro Christi habet omnipotentiam, quæ *ἀμέσως* eam denominat propter *ἐνεργειαν*; habet quoque æternam durationem mediante æternâ omnipotentia sibi communicatam, uti supra probav. ex Dan. 7. Ideoque non dicimus, quod caro Christi sit æterna, & infinita immediatè, sed quod sit æternâ, & infinitâ omni.

omnipotentia omnipotens: sicut & aeterna & infinita omniscientia, omniscia &c.

CXVIII. Hæc de Communicatione omnipotentia; in quibus necessitate sic exigente, iusto prolixior fui: Nunc quæ restant Idiomata, paucis, & brevibus dispiciamus.

THEOREMA NONUM.

CXIX. Omnipræsentia est attributum Deitatis, λόγος, quo omnibus creaturis præsentissimè adest, eas præsentè gubernat, ac plenè moderatur.

CXX. Non desunt, ex Calvinianis, qui omnipræsentiam DEI secundum essentiam impugnant, eumq; certo tantum loco includunt, nimirum cælo, vel Paradiso; Sic enim docet ac sentit *Conrad. Vorst. in not. ad Diss. de DEO pag. 235.* quod impium dogma procul dubio hausit ex *Socin. respons. contra Fr. David cap. 14. pag. 117.* ubi sic scribit: *Deus non est nobiscum per divinam suam naturam, aut essentiam, sed per virtutem, favorem & auxilium, &c.*

CXXI. Impio huic dogmati opponimus Scripturæ dicta *Josu. 2. v. 11. Jerem. 23. v. 23, 24. Esa. 66. v. 1. Act. 7. v. 18. cap. 17. v. 27. 1. Cor. 12. v. 6. 1. Reg. 8. v. 27. & c.* Hinc *Patres Dæm* vocant locum, eo quod præsentè suam in rebus existentia eas foveat, & conservet. *Hebræi* quoq; eandem ob causam Deum *אֵלֹהִים* vel locum appellant, quod ubiq; & in omni loco sit præsens vid. *Petr. Gal. lib. 2. c. 8. Ian. Drus. lib. Locus DEI* 2. quæstion. quæst. 61. Agnoverunt hoc ipsum saniores *Ethnici*, citante *Aristotele lib. 1. de partib. animal. c. 5. & alij veteres, quorum sententiam* citat *Philos. lib. de mundo c. 6.*

THEOREMA DECIMUM.

CXXII. Omnipræsentia σὰς λόγος carnis assumptæ, Verè, & realiter est communicata.

CXXIII. Duo agmina hostium theorema hoc impugnant; Primum agmen ducunt *Calviniani*, qui omnipræsentiam Christi secundum humanam naturam simpliciter negant. *Daneus contra Chem. pag. 430. præsertim pag. 434. & seq. Zach. Vrsin. in explic. Catech. pag. 283. & sequ. Bucan. loc. 27. pag. 257. & seq. & loc. 28. pag. 269. Sobn. tom. 2. p. 49 2. & seq. Marin. contra Menzer. pag. 13. & c.*

12. Posterius agmen ducunt, statuentes multiplici praesentiam, negantes autem omnipraesentiam: dicunt namq; Christum etiam secundum humanam naturam praesentem esse in Ecclesia, negant vero extra Ecclesiam.

CXXV. Orthodoxi utrumq; statuunt, & docent; Christum videlicet secundum utramq; naturam tam in Ecclesia, quam extra eam, omnibus creaturis praesentem ubiq; adesse.

*Præsentia
Christi secundum
humanam
naturam in Ec-
clesia.*

CXXV. Pro praesentia in Ecclesia, carnis Christi, probanda hæc testimonia Scripturæ citant, 1. Matth. 18. v. 20. *Vbi duo vel tres congregati fuerint, in nomine meo, ibi sum in medio eorum.* Dictum hoc certe loquitur de Christo secundum utramq; naturam quia fideles congregantur in nomine totius Christi, ex divina & humanâ naturâ constantis. 2. Matth. 28. v. 20. *Ego vobiscum sum omnibus diebus, usq; ad consummationem seculi.* Et hoc dictum de praesentia carnis, explicare nos cogit *οὐθεντι* contextus, quia secundum illam naturam Christus, suam nobis promisit praesentiam; secundum quam ei potestas in coelo, & terrâ est data. Arqui hæc data secundum humanitatem. E. 3. *Quia* Christus secundum utramq; gubernat Ecclesiam, & suorum curam gerit. Act. 9. v. 5. Paulus, audivit vocem Christi, *Ego sum Iesus quem tu persequeris:* v. 11. alloquitur Ananiam; à Paulo visus est v. 27. c. 22. v. 8. c. 23. v. 11. c. 26. v. 15. 1. Cor. 9. v. 1. cap. 15. v. 8. Christus autem auditus & visus est quâ homo. E. præsens fuit his in terris quâ homo. 4. *Quia* ad Ecclesiam Apostolos ipsemet ablegat, vocat. Gal. 1. v. 1. valè idonea in ea præparat; dormi sui præest Hebr. 3. v. 6. cap. 10. v. 21; nutrit ac fovet Ecclesiam, sicuti vir uxorem Ephes. 5. v. 29. ceu caput ejusdem v. 23. ambulat in medio Ecclesiarum septem Apocal. 1. v. 1. cap. 3. 2. v. 1. & cap. 3. passim.

*Præsentia
Christi apud
omnes crea-
tur. secundâ
human. Nat.*

CXXVI. Pro praesentia Christi secundum humanam quoq; naturam apud omnes creaturas, pugnant primò dictis Scripturæ 1. Psal. 72. v. 8. *dominabitur à mari usq; ad mare, & à flumine usq; ad terminos terræ,* quæ Psalmi verba loquuntur de Christo, non quatenus est ab æterno, sed quatenus futurus erat secundum humanam naturam: 2. Psal. 110. v. 2. *Christus dicitur dominari in medio inimicorum suorum,* secundum illam naturam, secundum quam exaltatus, & collocatus est ad dexteram Dei, h. e. secundum humanitatem. Matth. 22. v. 42. 43. c. 26. v. 64. Luc. c. 22. v. 69. Act. 7. v. 56. cap. 5.

cap. 5. v. 30. Rom. 8. v. 34. Eph. 1. v. 10. 3. Ephes. 4. v. 10. Christus ascendit super omnes cœlos, ut omnia impleret, quæ Phraf. concidit cum illa Jerem. 23. v. 23. 24. Christus autem quâ homo ascendit. E.

CXXXVII. Deinde pro præsentia apud omnes creaturas humanæ Christi naturæ argumentatur à dextera Dei, ad quam caro Christi evecta est Mar. 16. v. 19. Luc. 22. v. 69. Psal. 110. v. 2. 1. Cor. 15. v. 25. Act. 2. v. 28. 34. Hebr. 1. v. 3. his adde loca, præcedente thesi citata. Hinc Christus vocatur filius dexterae Ps. 80. v. 18. nō tantum idēd, quod sit Deo carissimus, sicut Benjamin Jacobo Gen. 35. v. 18. sed quod à dextris Dei collocatus, summam majestatem, & imperium obtineat; non autem secundarium locum, vel aliquod jus, ut vult Zanch. lib. 2. de incarnat. p. 400. seq.

CXXXVIII. Quod a dextera DEI pro infinitâ majestate & summa potentia sumatur, constat ex Exod. c. 15. v. 6. Deutr. 33. v. 2. Psal. 18. v. 36. Psal. 20. v. 7. & 21. v. 9. & 45. v. 5. & 48. v. 4. & 48. v. 11. & 60. v. 7. & 63. v. 9. & 74. v. 10. & 80. v. 16. & 89. v. 14. & 98. v. 1. & 118. v. 15. 16. & 138. v. 7. & 139. v. 7. 8. 9. Esa. 48. v. 13. cap. 62. v. 8.

CXXXIX. Hactenus præmissa, talē nobis suppeditant demonstrat, Quicquid non modò in Ecclesiâ, verum etiam apud omnes creaturas vigore singularis promissionis, vaticinii, & collocationis ad dexteram DEI, ex unione personali obtentâ præsens est, ei omnipræsentia est communicata.

Caro Christi non modò in Ecclesiâ, verum etiam apud omnes creaturas vigore singularis promissionis, vaticinii & exaltationis ad dexteram DEI, ex unione personali obtentâ præsens est ut ex locis allatis patet.

E. Carni Christi communicata est omnipræsentia.

CXXX. Quod cum ita se habeat; adversariorum astutias non moramur, nec eorum phantasias de localitatibus & locorū intercapedinibus Physicis, de extensionibus & diffusionibus Geometricis magnificimus: hæc namq; omnia viliora & longè abjectiora sunt, quam ut divinam iis Christi meriamur personam, & majestatem. Habemus duplicem anchoram, quæ nos abripi, à dubitationum turbidibus non permittit, nempe Christi infinitam potentiam, & ejus voluntatem in verbo expressam. Hanc apprehendamus, & in eâ acquiescamus, licet omnem sensum, & cogitationem

tionem nostram penitus excedat. Tantum namq; est fulgor, & splendor majestatis ejus, ad cujus dexteram humana natura in Christo elevata est, ut humana fragilitati in hac vita non tantum non sit explicabilis, sed ne tolerabilis quidem; exclamat Callian. lib. 3. de incarnat.

THEOREMA UNDECIMUM.

CXXXI. Omniscientia est idioma Deitatis, quo perfectissime omnia scibilia, sine mora, & sine motu novit, & contemplatur.

CXXXII. Et hoc idioma hostilem incursum à quibusdam Calvinii juratis patitur. Vorstius namque Dei scientiam discursivam esse contendit, in not. ad disput. 5. p. 271. Succenturiatas ferunt operas Photiniani, Deo præscientiam futurorum malorum culpæ adimentes, uti patet ex prælectionib. Socin. cap. 8. & 9.

CXXXIII. Utraq; absurda opinio, gladio Spiritus S. enecetur. 1. Reg. 8, 39. 2. Par. 23, 9. Job. 23, 24. 6. 24, 22. Psal. 147, 5. Psal. 7, 10. & 33, 15. Prov. 15, 11. 6. 24, 12. Jer. 11, 20. 1. Job. 3, 20. Rom. 11, 33. Esa. 48, 5. & ex quo Prophetæ testimonio in sumum abit Socini imperas de præscientiâ Dei, Patrum autoritatem qui desiderat, videat in hanc sententiam Augustin. lib. 15. de Trinit. c. 14. lib. 11. de Civ. Dei, cap. 21. & lib. 12. c. 18. Lactant. lib. de ira Dei. Damascen. lib. 1. orth. F. c. 12.

THEOREMA DUODECIMUM.

CXXXIV. Omniscientia τὸ λόγος carni assumpta verè, & realiter est communicata.

CXXXV. Calviniani ὁμοιωμάδων præter finitam, & creatam scientiam, negant, Christo secundum humanitatem, aliam increatam, infinitam, soliq; Deo propriam, quam nos omniscientiam dicimus, communicatam esse: sicut legere est apud Bezam. ad art. Colloq. Mompelg. in resp. part. 1. p. 134. & seq. Sobn. tom. 2. p. 418. Zanib. lib. 2. de incarnat. p. 290.

CXXXVI. Orthodoxi autem, præter naturalem, & finitam agnoscunt, & consentunt etiam infinitam scientiam, & sapientiam, carni Christi verè, & realiter τὸ λόγος esse communicatam.

CXXXVII. Quod ipsum confirmant sequentia scripturæ dicta in quibus Christus dicitur, 1. Spiritum sapientiæ, & intellectus sine

sine mensurâ accepisse, secundum humanam naturam. *Esa. 11, 7. 20.*
1. 2. 1. Iob. 3, 42. 2. Omnia scire Iob. 16, 30. cap. 26, 17. 3. xαgδιoγwάσnε
Matth. 9, 2. 4. 6. 22, 18. 6. 26, 23. Ioh. 6, 1, 47. 6: 2, 24. 25. Apocal. 2, 23.
 4. Preces fidelium exaudire quibusvis in locis *Act. 9, 11.* eis opulari ac
 compari *Rom. 8, 34. Hebr. 2, 18. 6, 4, 15.* 5. Iudex universalis et jam se-
 cundum humanam naturam *Matth. 24. v. 27. 30. 37. 39. 44. 6. 25, 13, 31.*
Iob. 5, 27. Act. 10, 42. 6. 17, 31. Rom. 14, 10; in quo iudicio unicuique
 reddet secundum opera sua, *Matth. 25, 26. 27. Rom. 2, 6. 2. Cor. 5, 10.*
Apoc. 2, 23. 6. Scire hominum opera bona, & mala Apoc. 2. v. 2. 3. 4. 6.
13. 14. 15. 19. Hypocrisisin Apoc. 3, v. 1. 2, 15. confessionem nominis sui
v. 8. mendaciam v. 9. egestatem in spiritualib. v. 17. 7. Prævidere Satha-
nae technas [idem ille qui mortuus, & vivit] Luc. 22, 31. Apoc. 2, 10.
 infidelitatem *Act. 2, 2, 18.* 8. Prædicere ut filius hominis signa extre-
 mi iudicii *Matth. 24, 5, 23. falsos Christos. bella vers. 6. 7. afflictio-*
 nem v. 9. 21. Pseudoproph. v. 11, 24. simulatam caritatem *vers. 12.*
coeli & terræ excidium v. 35. fugam discipul. Matth. 26, 31. sui ipsius
 mortem v. 2. Petr. apostasiam *Luc. 22, 34.* 9. Omnium creaturarum
 locationem, situm, motum, & actiones optimè nosse, *Matth. 21, 2.*
Iob. 1, 50. Luc. 22, 10. Act. 9, v. 11.

CXXXIX. Ex quibus nos theorema nostrum ita demonstramus:

Quicumque accepit spiritum sine mensurâ, sapientia, & in-
 tellectus, omnia scit, est, *xαgδιoγwάσnε*, preces fidelium
 exaudir, est iudex œcumenicus, novit hominum opera
 bona, & mala, prævidet & prædicat futura; & denique
 omnium creaturarum conditionem novit, ille habet
 scientiam infinitam, ac increatam.

Christus secundum humanam naturam accepit spiritum sapientia, &
 intellectus sine mensurâ, omnia scit, est *xαgδιoγwάσnε*, preces fi-
 delium exaudir; est iudex œcumenicus, novit hominum opera
 bona & mala, prævidet, & prædicat futura, ac denique omnium
 creaturarum conditionem novit exactè.

Ergo CHRISTUS etiam secundum humanam naturam habet sci-
 entiam, infinitam, ac increatam. Christi itaque carni omniscien-
 tia est communicata.

CXXXIX. Excipiunt Calviniani, Christus secundum humanita-
 tem multa ignoravit, Ergo non fuit omniscius, quâ homo.

Quomodo

Christus igno-
rare dicatur
in script.

CXL. Respond. Cum CHRISTUS ut homo ignorare in scripturâ dicitur; intelligendum est, vel de proprietate natura, vel de peculiari munere, vel de statu exinanitionis, in quo vires suas non semper exeruit. Sic Christus nescit eligere inter bonum & malum in ætate infantili *Esaï. 7. v. 16. ex proprietate natura*, quippe excepto, per omnia nobis similis factus, quamvis sciverit ex communicata omniscientia. Sic quod diem & horam iudicij ex se mi se ignorare, ipsemet Salvator fatetur *Marc. 13. 3.* non ita existimandum est, ac si Christus eam penitus ignoraret; sed quod ceu legatus Trinitatis, cancellos mandati egredi nolens revelare abstinuerit, quippe revelatio hæc opus redemptionis non concernebat: Voluit itaque Salvator nos latere unum diem, ut observemus omnes dies. Veritas hujus responsionis eo ipso confirmatur, quod non tantum secundum humanam naturam Christus se illam iudicij circumstantiam temporis nescire dicat, sed simpliciter ut Filius Dei Patris, *Mat. d. l.* Quod si igitur dixerint Calviniani, eum verè ignorasse, non autem data opera reticuisse diem illum, alioquin exquisitissime sibi notum, non video, quid solidi respondere queant *Photinianis*, hunc locum pro neganda vera Deitate Filij Dei urgentibus; qui enim ignorat, quod tamen verus Deus novit, ille non est verus Deus. Atqui Filius (non additur autem, ut Filius hominis) ignorat id, quod verus Deus novit, scil. diem iudicij. E. Filius non est verus Deus. Eligant hic Calviniani alterutrum, ac vel in Orthodoxorum explanatione acquiescant, vel ad Photinianorum castra transcant. Exempla reliqua ut *Marc. 11, 13. Joh. 21, 34.* ad statum exinanitionis pertinent.

THEOREMA DECIMUM TERTIUM.

CLXI. Cultus adorationis est, non solum agnitio summæ majestatis, & exhibitio reverentiæ internæ, sed etiam interna voluntatis submissio, quâ nos uni Deo subijcimus, in ipsum speramus, ab ipso pendemus, eum toto corde, totâ animâ, & mente diligimus.

142. Loqui-

CXLI. Loquimur hic non de adoratione civili, sed religio-
sâ; eaq; soli Deo propriâ, quæ describitur ac præcipitur. *Exod. cap.*
23. v. 24. 25. Deut. 6. 10. 12. 20. Psal. 81. 10. Esa. 24. 8. 6. 45. 23. 6. 48. 11.
Matth. 4. 10. Luc. 4. 8. Apoc. 14. v. 7. 6. 19. 10.

THEOREMA. DECIMUM QUARTUM.

CXLIII. Cultus adorationis, humanæ naturæ
Christi, verè, & realiter à λόγῳ esse communicatus.

CXLIV. Non eadem est omnino Calvinianorum de cultu
adorationis respectu carnis Christi, sententia: pleriq; enim eum
in totum adimunt, quorum Antesignanus est *Davianus in Exam. lib.*
de duab. Dn. Chemn. ad cap. 29. pag. 415. & seqq; ubi maledictos, & i-
dololatrias pronunciat, qui Christum secundum carnem adorant:
alii verò licet non in totum negant carnem Christi adorari de-
bere, candidè tamen quid sentiant non exponunt. *Beza enim con-*
cedit, adorationem, ad carnem Christi dirigi posse, non tamen
ἀπὸ λόγῳ, sed ὑπὸ τῆς; alij negant carnem Christi adorandum esse, ea-
adoratione, quâ Deus adorandus est. Zanch. lib. 2. de incarn. pag. 449.
& seq. Sohn. tom. pag. 423. ubi distinguit inter honorem, & adora-
tionem, illum humanæ naturæ Christi largitur, hanc denegat.

CXLV. Nos autem in theoremate statuimus, Christū etiam se-
cundum humanam naturam adorandum, adeoq; carni Christi
cultum adorationis à λόγῳ esse communicatum.

CXLVI. Quam assertionem confirmamus, I. *Vaticiniis 1. Psal. 72.*
9. Coram eo procident habitatores deserti, vel barbari (קניז) & inimici ejus
terram lingent; quibus verbis vera describitur adoratio, de quâ ne-
mo dubitat; objectum autē adorationis est Christus etiam secun-
dum eam naturam, secundum quam *judicia & iustitiam accepit, v. 1.*
à mari ad mare dominatur v. 8. & Rex dicitur v. 11. & secundum
quam futurus erat. 2. Esa. 49. 7. Et quem contemnit quisq; , servo domi-
nantium Reges videntes assurgent, principesque eum adorabunt propter le-
boram, &c. quæ adoratio competit Christo secundum humanam
naturam, 1. Quia vocatur ab utero matris v. 1. 2. Quia Jehova os e-
jus disposuit veluti gladium & sagittam v. 2. 3. Quia servus v. 3. & 4.

4. Quia

4. Quia exauditur, & auxilium accipiet. v. 7. 13. Dan. 7. v. 14. Servient ei omnes linguae, & tribus eum adorabunt: Et his verbis vera adoratio describitur (ut patet ex similibus locis Dan. 3. v. 12. 13. 17. 18. c. 6. 25. 26.) & Christo, ut filio hominis competit. Dan. 7. v. 13. Cujus vaticinii complementum habemus Philip. 2. v. 9. 10. 11.

CXXVII. II. Mandato 1. Psal. 45. 12. ubi Ecclesia jubetur incurvari, vel procidere coram Domino Christo, secundum eam naturam, secundum quam est, 1. pulchrior filius hominum y. 3. 2. ejus labiis gratia diffusa ibid. 3. a Deo benedictus, ibid. 4. 1123 v. 4: quod est Epitheton Christi, cui omnis potestas in caelo, & in terra data est, sicut explicat Fr. Iun. h. l. 12. Psal. 97. v. 7. Hebr. 1. v. 6. Adorate eum omnes Angeli, in his locis objectum adorationis esse totam personam Christi, secundum utramque naturam monstrat, 1. scopus Psalmi, qui de officio Christi Regis agit, 2. vox primogeniti in Epistola ad Hebr. qua Christus sic indigitatur, non solum secundum divinam naturam Colos. 1. 15. verum etiam secundum humanam, cum respectu dominij, hinc dicitur primogenitus ex mortuis, & principium omnis creaturae Apoc. 3. v. 14. 3. Introductio eis *την δίκην* vel in mundum hunc aspectabilem, quam potissimum de Christo ut homine intellexerunt Veteres. Nam Christus ut Deus fuit in mundo; ut homo autem, fuit introductus in mundum, inquit Theodoretus super h. l. 3. Hebr. 4. 15. 16. accedamus ad thronum gratiae (Christi, uti explicat Syrus voce ejus) ut consequamur &c. verum & h. l. Apostolus describit adorationis, & invocationis cultum, ubi simul exprimit objectum, nempe Pontificem Christum Deum, & hominem. Adorare itaque praecipit Christum secundum eam naturam, secundum quam 1. Caelos penetravit v. 17. (hoc est, supra omnes caelos ascendit Eph. 4. 10. Hebr. 9. 26.) 2. Nostri infirmitatibus afficitur, v. 15. 3. Per omnia tentatus sicut nos excepto peccato ibid. 4. A Patre glorificatus Hebr. 5. 5. in diebus carnis suae oravit cap. 5. 7. & exauditus est ibid. 6. Obediens fuit Patri in passione c. 5. 8. &c. *βοηθῶν βασιλευσιν*

CXLIX. III. Exemplo leprosi Matt. 8. 2. Centurionis ibi. v. 5. seq. Apostolorum Matth. 14. 33. c. 28. 17. Luc. 24. 52. Mulieris Cananae Mathe. 15. 25. Sairi Mar. 5. 22. Patris Lunatici Matth. 17. 4. 15. Demonij Mar. 3. 11. cap. 5. 6. Leprosi sanati. Luc. 17. 15. 16. 19. Viginti & quatuor seniorum Apoc. 5. 8.

CL. IV. Con-

CL. IV. Confirmationis nostræ argumentum petimus à Christi invocatione. Cui itaque competit cultus invocationis, ei quoq; debetur cultus adorationis. Uterq; enim soli DEO competit, tum invocationis quam adorationis cultus. Atqui Christo competit cultus invocationis non tantum secundum divinam, verum etiam secundum humanam naturam. Id quod patet ex locis. Joh. 14. 13. c. 16. 24. Act. 7. 59. c. 9. 14. c. 22. 16. Rom. 10. 13. 2. Cor. 12. 8. 9. 1. The. 3. 11. 12. 13. 2. The. 2. 16. 17. c. 3. 5. 16. 18. 1. Timoth. 1. 12. 2. Timoth. 1. 18. c. 2. 7. 2. Johan. v. 3. Apoc. 1. 5. 6. c. 3. 12. 13. Ergo Christo competit cultus quoq; adorationis, non tantum secundum divinam, verum etiam secundum humanam naturam.

CLI. V. Huc facit quod Christus habeat potestatem nobis benedicendi, nos fortunandi, & summis bonis efficiendi huicque muneri peculiaritèr præsit Act. 3. v. 26. secundum utramq; naturam. Ideoq; meritò adorari & invocari debet, juxta utramq; naturam.

CLII. Ex hæctenus præmissis, sic theorema nostrum demonstramus:

Cuiuscunq; cultus adorationis, non ex sua naturâ, sed ob unionem hypostaticam cum λόγῳ competit, ac debetur, vigore vaticiniorum & mandati divini; exhibitusq; fuit à multis; præstitus in ipsâ invocatione, ac deniq; fundatus in potestate Soli Deo propriâ; ei cultus adorationis, verè & realitèr à λόγῳ est communicatus.

Sed carni Christi cultus adorationis, non ex sua naturâ, sed ob unionem hypostaticam cum λόγῳ competit ac debetur, vigore vaticiniorum, & mandati divini; exhibitusq; fuit à multis; præstitus in ipsâ invocatione, ac deniq; fundatus in ejus potestate soli Deo propriâ.

Ergo carni Christi, cultus adorationis, verè, & realitèr à λόγῳ est communicatus.

CLIII. Exceptiones adversariorum in hac quæstione, non sunt tanti momenti, ut multum operæ, in iis examinandis ponamus. Notetur hoc solummodo, quod cum carnem seu humanam naturam, dicimus adorandâ; hoc, non in abstracto, sed concreto intelligamus, quatenus ea consideratur in personâ τῆς λόγῳ, à quâ carni, interveniente unionem, tale infinitū ἀξιώμα collatum est; & sic caro quod non habet per naturam, acquisivit per gratiam; ut eadem precatione, eodemq; cultu cum λόγῳ adoraretur, & invocaretur. Quib; obser-

observatis, facili negotio, solvi poterunt, quæ à Danæo, & reliquis
Calvini complicibus afferri solent.

CLIV. Expedivimus hætenus theoremata: Nunc hoc unicum re-
stat, ut ex his generalè Problematis extruamus Demonstrationem.

V I.

ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ.

CLV. *Cuicunq;*, *Hypostasis*, *Natura*, *Majestas*
& *Idiomata* τῶ λόγῳ, nempe *Omnipotentia*, *Omnipre-*
sentia, *Omniscientia*, & *cultus adorationis* pro-
pter unionem hypostaticam, verè & realiter sunt à
λόγῳ communicata; illud donorū verè infinitorum,
increatorum, ac *æternorum* τῶ λόγῳ, propter unio-
nem personalem, verè, & realiter est particeps factu.

Carni Christi Hypostasis, *Natura*, *Majestas*, &
Idiomata τῶ λόγῳ, nempe *Omnipotentia*, *Omnipre-*
sentia, *Omniscientia*, & *Cultus adorationis*; propter
Unionem hypostaticam, verè, & realiter sunt à
λόγῳ communicata, uti theoremate 2. 4. 6. 8. 10. 12. &
14. probatum.

Ergo *Caro Christi*, donorum, verè infinitorum,
increatorum, ac *æternorum* τῶ λόγῳ, ob unionem
personalem, verè & realiter est particeps facta. Id
quod fuit demonstrandum.

V II.

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ.

CLVI. Ex parte *Orthodoxorum*. I. *Absurdum* itaq; non est, u-
nius subjeeti proprium ἰσχυρῶς, communicari alteri subje-
cto realiter diverso.

II. Ποῦς: *Corpus Christi*, cùm ubiq; sit præsens, est quoq; in Sa-
cramento *Cœnæ*, propter specialem *Domini nostri institutionem*.

III. Magnum hinc oritur salarium piis mentibus, quod in omnibus angustiis nostris, Christus nobis præsto sit, non modò secundum divinam, sed etiam secundum eam naturam, juxta quam frater noster est, & in quâ tentatus, nobis qui tentamur, compari, & succurrere potest.

CLVII. Ex parte Calvinianorum. I. Calviniani veram, & realem communicationem, τῆς λόγῃ idiomatum, negando, à Nestorii hæresi nunquâ poterunt esse immunes. Nam qui negat τῆς λόγῃ proprii communicationem, ille unâ operâ negat ejusdem λόγῃ, hypostaseos, & Naturæ communicationem; & qui harum negat communicationem, ille solvit unionem naturarum in Christo, cum Nestorio, imò & cum Samosateno.

II. Calviniani non possunt firmum habere, in periculis ac tentationibus solatiû, quia detrahunt Servatori ac Mediatori suo omnipotentiâ & omnipræsentiâ. Nam qui est absens, & impotens, ille non potest affici sensu miseræ nostræ, nec nos ex eâ eruere valet. Atqui secundû Calvinianos, Mediator & Servator (qui est homo Jesus Christus) est absens, & impotens. E. Si dixerint; adest ut Deus, & sic comparitur; responsum hoc sibi habeant; Secundum eam naturam Mediator ac Pontifex noster afficitur angustiis nostris, secundum quam ipsemet tentatus per omnia sicut nos. Atqui secundum divinitatem non fuit afflictus, ac tentatus per omnia, sicut nos. Ergo secundum divinitatem non afficitur angustiis, & tentationibus nostris.

Tu Christe Jesu effice, ut incarnationem, passionem, & exaltationem tuam ita intelligamus, & amemus, quò dignatio tua majestatis profectus sit nostri amoris, nec in animis universonum humilitas tua imminutionem habeat honoris, sed augmentum pariat tui charitatis.

AMEN.

FINIS.

III. Magnum dicitur otium saltem die mensibus, quod in o-
 mibus angustis nobis, Cuiusmodi obis praedictis, non modo se-
 cundum divinum, sed etiam secundum naturam ipsam, quae
 hinc nosse est, & in partem, nobis qui tenemus, compari-
 & facere potest.

CLVII. Ex parte de hinc, I. Calvini, verum & res,
 in communitatem, & ad & idem, negando, a. No-
 illi, si in partem potest esse, imitari. Nam, si nos, & de-
 & proprii communitatem, hinc una opera, & in parte, &
 & hypostas, & in parte, & in parte, & in parte,
 & in parte, & in parte, & in parte, & in parte,
 hinc, & in parte, & in parte, & in parte, & in parte,
 hinc, & in parte, & in parte, & in parte, & in parte,

II. Calvinianum non potest finem habere, & potestis de re-
 itio, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 potest, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 non potest, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 ad hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,

T. Calisse, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,
 hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc, & de hinc,

AMEN.

F I N I S

ULB Halle
003 792 099

3

05 A 2414

1072

Farbkarte #13

B.I.G.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
Centimetres 7 6 5 4 3 2 1

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

TIO EVIDENS

tis de

VERE IN-

NCREATIS,

ISTI NATURÆ

er communicatis;

*omnium nostrum supremo
in Academia VVitebergensi,*

ESIDIO

MEISNERI SS.

ofell. publ. & p.t.
agnifici;

4. Martij,

ercitij gratiã,

roponit

ISLENTA, ANGER,

BORUSSUS.

BERGÆ,

nannis Gormanni,

DC. XV.

